

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Nyugodtan, higgadtan.

Irta: Hegedüs Sándor,
orsz. képviselő, volt kereskedelmi miniszter.

Nem tudom, a Megváltóragondolás és az ünnepi percek képesek-e belső és külső küzdelmünket annyira lecsillapítani, hogy egymásban a hazafiakat és hazánkban. annak feladataiban és szükségeiben az egyetlen célt, melyért dolgoznunk szabad és kell, felismerjük és elismerjük. A valódi érzés, az igaz hazafiság csak ebben nyilvánulhat, az igazi ünnep csak így jöhet létre. És ha csak egy percig is képesek vagyunk erre a magaslatra emelkedni, hogy tisztább légkörben legyünk és jobban lássunk, szabadabban lélegezzünk és beszéljünk: akkor világosabban látjuk a közelmúltat és talán többet, vagy valamit láthatunk a közel jövőből is.

Sem egyik, sem a másik nem nagyon vigasztaló; de elfogulatlan megtekintése öntudatra fog ébreszteni és megedzi kötelesség-érzetünket. És mert ilyen magaslatraiparkodomemelkedni, nem fogok e percben rekrimnációkba bocsátkozni. De néhány tényt mégis kénytelen vagyok konstatálni. Így: tény az, hogy az obstrukció veszedelmet most már mindenki belátja és a legnagyobb részt — pártkülönbség nélkül — el is ismeri. Annak állandóvá válását egyéni hibák idézték ugyan elő, de a házszabályok hiányai és főképp az utóbbi évtizedben ezeken át bejutott és elterjedt meggyökeresedett hibás magyarázatok, alkalmazások és visszaélések biztosították. Minthogy pedig a küzdelem közepette is eljutottunk ezen ténynek beismerésére; mennyivel könnyebb fenkölt szívvel, ünnepi órában annak nemcsak tudatára jutni, de egyúttal az abból folyó kötelességet is felismerni.

Első sorban kétségtelen, hogy ha a bajt és forrását felismerjük, akkor nem lehet abból senkinek szemrehányást csinálni, hogy annak orvoslására sietett, hogy a nemzet és annak parla-

mentje több időt ne pazaroljon a meddő vitára és épen a nyugodt, békés pillanatokat használja fel a nehezebb kérdések napirendre kerülése előtt, annak megoldására. Mert a mostani tapasztalás is biztosítja, hogy még ha nincs is nehéz kérdés közvetlenül előtérben, akkor, mikor a házszabály-revizio indítványoztatik; — mekkora fergeteget kelt az fel; hát még, ha felvetése úgy tűnik fel, mint egy bizonyos törvényjavaslat keresztülerőszakolásának eszköze.

Arra nézve nem kell adatokat felhozni, hogy az obstrukció mekkora kárt tett az országnak hogy a nemzetközi szerződésektől elestünk és ezen a téren a leghátrább vagyunk és e tekintetben a maradékkal kell beérnünk. Hogy a külföldi államférfiak és közvélemény mindenütt kiszámíthatatlannak — és megbizhatatlannak tartják most azt a magyar nemzetet, melyet eddigaz érett nemzetek az államfenntartó kormányképes és biztosan előhaladó nemzetek sorába számított; az köztudomásu dolog. Hogy idehaza az állam ereje, anyagi és erkölcsi tekintetben napról-napra fogy, hogy a nemzetiségek és küllellenségeink kárörömmel látják ezt; hogy nagy feladataink — évről évre vagy elhalasztatnak vagy elapróztatnak és a parlament nemcsak tehetetlenségre, de megvető ignorálásra sülyedt le, mert minden munka és törekvés most már felvilágosító, vezető, pártoló közreműködésére nem is számít és iparkodik utat törni magának más fele úgy a kormány, mint a társadalom — ez mind szomorú valóság.

Ilyen bajokkal és veszélyekkel szemben nem szabad kérdeni és veszekedni a felett: ki a hibás, mikor és honnan kezdődik a baj, mit kellett volna előbb tenni és hogy lehet egyé-

nekel leszámolni vagy azokon boszút állni; hanem el kell háritani a baj forrását, munkaképesé kell tenni a parlamentet; hogy ezáltal annak ereje és tekintélye helyreálljon, a nemzet hozzá való bizalma feléledjen, a nemzet fiainak egymáshoz és a koronához való bizalma és szeretete meg ne zavartassék meddő szenvedélyek és romboló küzdelmek által. Minthogy minden tehetségre, minden munkaerőre szükségünk van, nemzeti szempontból legveszedelmesebb az ugynevezett lejáratási, megörlési, sőt bojkotáló módszer; mely nem a tehetséget és hazafiságot ismeri fel, hanem a rokon- és ellen-szenvet alkalmazza, érvényesíti; mely a legkisebb tehetséget és munkaerőt is nagyra neveli, ha lármájával és szenvedélyével feltűnést csinál. És nekimegy a kétségtelen munkás erőnek és tehetségnek, hogy azt szétrombolja, csak hogy bosszuját tölthesse rajta. Sőt a népet is ezzel a szenvedélylyel fertőzteti meg és összetöri annak tisztelét emberek és intézmények iránt csak azért, hogy azt szenvedélyének eszközévé tehesse, de nemcsak ezt, hanem még az általa elismert szabályokból és törvényekből folyó kötelességet is megtagadja csak azért, mert azt látja (vagy véli látni), hogy szabály és törvénysértés is történt, pedig ezáltal sem ezt nem teszi jóvá, sőt elő sem mozdítja annak orvoslását, sem az igaz ügy és munka számára elő nem készíti azt az utat, ellenkezőleg csak újabb akadályokat torlaszol annak útjába.

Lehetetlen, hogy nyugodt ünnepi órában mindezt be ne lássuk és lehetetlen, hogy ebből azt a kötelességet ne merítsük, hogy vessünk véget ennek az állapotnak. Dolgozzunk: a parlamentben és azon kívül, mindenütt!

Úgy legyen!

Jójj el béke.

Szeretet ünnepe, jöjjön el a te bekéd, hogy a magyar hazát boldogítsa. Jöjj el szeretet te magad is, hogy benned és általad megismerjék az igazságot, mert ennek az igazságnak a megismerésére ma épen olyan szükség van, mint amilyen szükség volt a megtestesült ige megjelenésének napjaiban.

Mikor a megtestesült ige, a szeretet megjelent a Nazareti istenemberben, akkor is uralomért küzdött minden. A törvénytudósok a foliansok betüit úgy rakosgatták egymás mellé, hogy azokból a nekik tetsző dolgokat olvassák ki. Senkinek sem jutott eszébe a megváltó szó, a megváltó ige, és mikor megjelent sem hittek benne.

És vajjon hinnének-e most, ha eljönne a magyarok ígéje? Nem. Nem hinnének pedig azért, mert a gyűlölet megingatta a szeretetet; mert a munkát a hagyományok szombatjaitól tették függővé; mert a holt betüket szembehelyezik az élet törvényeivel; mert a holt betüből hatalmat olvasnak ki, az élet törvényeinek megnyilatkozásából pedig gyengeséget; mert a holt betük uralmat biztosítanak, az élet törvényei pedig engedelmisséget követelnek.

És az ellentétek ezen vihárában hasztalanul hangzanék föl a megtestesült ige, békét hirdető szava. A hirdetőt felfeszítenék, és szavait, mint a gyökerét vesztett virágot üzné maga előtt az orkán. Mit törődnének azzal hogy végig repedt a haza templomának kárpitja; mit azzal, hogy a szenvedélyek lángjai az állam alapjait pusztítják. Hanem a hatalomnak, az érdeknek kell küzdenie az életnek önmegtagadást követelő törvényeivel. És láttatok már, hogy az élet törvényei ellen folytatott harcnak nem a halál vetett véget?

Nem még. Csakhogy nem minden halál megváltó, nem minden halált követ a feltámadás. Csak a szeretet halálát. És ezt a szeretetet ma nem látjuk közéletünk küzdelmeiben. Ma a gyűlölet viaskodik, támad és tagad.

És ez a szomorú karácsony mintha évenként beköszöntene már hozzánk, mintha a szeretet ünnepéből csak az emlékezés, a forma élne, hanem a lényeg az elpusztult volna, mintha tudatosan pusztítottuk volna el a szeretetet, hogy megöljük a szeretet nyomán fakadó békét is.

Sivár minden, a szenvedélyek dúló lángjainak közepette. Füst, hamu vakít értelmet, szívet s mikor a nemzet ítéletének megnyilatkozását várják, pereát kiáltás előzi meg a szentséges ítéletet.

És akik gondolkodnak, megrendülve tekintenek végig ahazán és mikor a megváltó születését hirdető éjféli harang megszólal önkénytelenül rebegik ajkaink: szeretet ünnepe jöjjön el a te békéd, hogy a magyar hazát boldogítsad; jöjj el szeretet te magad is, hogy benned és általad megismerjék az igazságot, mert már fojtogat a törvénytudók gyűlölete.

Dugovich Imre.

Egy kis politikai elmélkedés.

Irta: Kellert Benő.

Ma, a Szeretnek, az örök Igazságnak e szentséges, magasztos ünnepén, talán nem is illenek politizálni. Mert — fájdalom — e szó alatt: politika már nem a békés, a testvéries, a haza javára irányuló együttműködést, hanem a személyes gyűlölködéseket és marakodásokat kell értenünk; nemzetünk dicső múltja, dicsőséges nagyjaink példás, páratlan önzetlenségét a törpe utódok csuf önérdeke váltotta fel; a bűnök és hazugságok förtelmes anyja.

De némuljon el e magasztos, szép ünnepen, a midőn a lelkeket szent áhitat és főséges hangulat szállja meg, mindenféle pártszenvedély! Félkezzük szenvedelmeink és indulataink kitörését; vegyük szemügyre, vizsgáljuk meg a politikát helyzet legutóbb beállott alakulásait, magasabb szempontból, a teljes elfogulatlanság és tiszta tárgyilagosság szemüvegén keresztül.

Nemzeti politikánk átka, hogy az ellenfelek: kormánypárt és ellenzék sehogysem tudják, vagy nem akarják egymást megérteni. Csupa rágalom és gyanúsítás az, a mire elveiket és meggyőződésüket alapítják. Ez pedig tagadhatatlanul elég gyenge és roskadozó alap, hogy arra egy egészséges, életképes parlamentet

felépíthessenek. Az ellenzék a kormányban és pártjában egy meggyőződés nélküli, aljas, szolgálékü, Bécs előtt szüntelenül hajlongó lakajtömeget lát, viszont a kormánypárt az ellenzékét ordító mániában szenvedő, népszerűség-vadászó és botrányhajászó csapatnak tekinti. Hát én nyíltan merem hangoztatni, hogy egyik félnek sincs igaza! Sziklaszilárd meggyőződésem, hogy mindkét pártot sokkal magasztosabb ideálok vezérlik, mindkét fél előtt egy szent cél lebeg: a haza boldogítása és felvirágoztatása, A különbség közöttük csak a kitűzött cél elérésében, a taktikában nyilatkozik. És mivel-hogy mindkét rész szentül hisz a maga igazában, és minthogy ez a megrögzött hiedelem hályogot borít a szemükre, nem is kell ahhoz olyan éles fantázia, hogy elképzelhessük, miért rontanak egymás ellen olyan elszánt, vak dühvel, és miért röpítik egymás fejére a legdiszesebb epitetonokat, a melyek között a „hazááruló“ még a legmegtisztelőbb.

Valamikor rettentő sulya volt e szónak! Manapság pedig hízog arra nézve, a kit ezzel illetnek.

De hát nézzük csak, voltaképpen mit is akar az ellenzék, a mely abban a téves sőt hazug tudatban verdesi a mellét, hogy ő a nemzet legvitálisabb érdekeit képviseli és a nemzetnek, a népnek érzelmeit és gondolkozásmódját tolmácsolja. Hát ez egyszerűen nem igaz! Eltekintve attól, hogy közülök igen sokan a mandátumukat, ezt a féltve őrzött, drága kincset védelmezik, és ennek elvakult védelmében attól sem riadnak vissza, hogy cselekedeteikkel egyenesen a büntető törvény világos rendelkezéseibe ütközzenek, — mondom eltekintve ettől, egész parlamenti viselkedésük azt a benyomást kelti, hogy hivatásukat nem fogják fel komolyan és a hatalmukkal csufondárasan visszaélnék.

Fájdalom, Ausztriával szerencsétlen közjogi viszonyban állunk. Ez tény, és minden igaz hazafinak szível-lélekkel, teljes odaadással oda kell hatnia, hogy hazánk politikai és gazdasági önállóságát a káros idegen befolyásoktól felszabadítsa. Ideális magyar politikusként csak ez lehet a vezéreszméje. És én, anélkül, hogy a parlamenti többségnek védelmére kelnék, merem állítani, hogy sem a párt, sem a kormány tagjai báróságokért és rendjelekért az ország érdekeit fel nem áldozzák! Ha csak kissé tovább látunk az orrunk hegyénél, akkor nem merülhetünk el a hangzatos, üres frázisok fojtó légkörében és minden, e fajta vádaskodást önérzetesen vissza kell utasítanunk.

Mi az ellenzék hivatása? Vajjon az-e, hogy a miniszterelnököt lekapcabyározza, a szabadelpártot folyton legazemberezzze, az elnöki emelvényt és a képviselőház berendezését darabokra szaggassa, az ártatlan drabantokat a teremből kipofozza, vagy pedig az, hogy higgadt, okos, észszerű érveléssel a felvetett eszméket tisztázza úgy, hogy a parlament áldásos, az ország javára üdvös törvényeket hozhasson?

De hát ők úgy véinek a haza szomorú állapotán segíteni, hogy meddő

hülyeségekkel telt beszédekkel megakadályozzák azt, hogy az országgyűlés egyáltalában működést fejthessen ki.

Tisza István, Magyarország zseniális miniszterelnöke politikai pályájának céljául azt tűzte ki, hogy parlamentarizmus lényegét megmentse és a képviselőház munkaképességét biztosítsa. Ennek a célnak megvalósítását ő a házszabályok szigorításában vélte feltalálni. Ezért követte el az emlékezetes november tizenhét napos csinyt a melyet ő maga is a szabályok megszegésének nevezett. Van neki azonban egy nagy mentsége, a mely lényegileg csökkenti felelősségét: a hazafias cél! Salus rei publicae suprema lex! A rossz nyelvek azonban azt mondják, hogy Tisza Istvánnak ez az elv a vezéreszillaga: Salus Austriae suprema lex! És ezért elhatározták, hogy formasértést törvénytelenességgel fizetnek vissza. És minthogy ők ezáltal szintén törvényt szegnek, ők honmentő vatesek; Tisza Istvánt pedig, aki nem is törvényt, hanem csak házszabályt sértett, elítélik. Hát ez a helyes logika nagy-rabecsült Ellenzék?

De tovább megyek. Apponyi itt volt Szabadkán. A népgyűlésen, a melyek rendesen arra valók, hogy a szegény, hiszékeny tömeget elbolondítsák, kijelentette, hogy azokat a törvényeket, a melyek az érvénytelen lex Dániel alapján keletkeznek, ők jogérvényesnek elfogadni nem fogják, és azok végrehajtását tüzzel-vassal meg fogják gátolni. Felvethetném azt a kérdést, tudja-e a nagyrabecsült ellenzék, minő javaslatokat fog a jövő esztendőben a Ház elé terjeszteni? Hátha üdvös, közjogi és nemzetgazdasági szempontból áldásos törvények lesznek azok? Azokat is megakadályozzák és ha megakadályozzák, akkor megmentik a hazát?

De hát a talpnyaló, fekete-sárga lelkű Tiszától nem is várhatnak okos törvényeket. Ez a bölcs védekezésük.

Folyik a herce-hurca, Isten tudja, mikor lesz vége. Ennek az ország sehogysem veheti hasznát. Mindenképen kívánatos volna, hogy már vége szakadjon.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Irta: Lux Terka.

Budapest, dec. 23.

Ha valaki felszólítna, hogy Budapest karácsonyának kabinet-titkaiból írjak meg valamit, nem tudnám hamarosan mit feleljek reá. Epizód-alakokat rántsak elő az élet fenekiből, vagy mélységeiből, moneogizáltassak eladósodott és kis fizetésű hivatalnokokat, akiknek nincs más gyönyörűségük, mint hogy korán megházasodnak és nincs más nyomorúságuk, mint a nagy család? Beszéljek a kellemes és divatos bűnökről, mikor így karácsony felé igen sok házastárs mindkét részről nemcsak azon gondolkodik: mivel lepje meg az ő legitim társát, hanem azon is: mivel lepje meg az ő illegitim párját?

Minek erről beszélni! Minden percek meg van a maga bűne és sze-

rencsétlensége úgy a hétköznapiakon, mint ünnepeken. Ahogy a föld elvégzi a maga mindennapos forgását a maga természeti törvénye szerint, az emberek is épp így forognak a sors malmának kereke körül. A különbség az emberek eme procedurája között csak annyiból áll: hogy az egyik azt hiszi, ő forogja a sors kerekét és nem ő forog körülött, míg a másik vakon hajtja magát. S hogy végeredményében mégis ott áll meg az egyik, ahol a másik: a sir előtt, erre nagyon kevés nagyvárosi ember gondol, sőt azt hiszem, a vidéki embereknek se okoz fejtevést. S talán nekik van igazuk. Az életnek akár az ünnepi, akár a hétköznapi komédiáját, csak a nyílt színpadról tanácsos nézni anélkül, hogy az ember komolyabb érdeklődéssel viseltetnék a kulisszák mögötti élet iránt. Darab, szereplők, kosztümök, festék, minden, gukker nélkül élvezendő, hogy legalább az összetört illuzióink romjaiból, egy darabka hadd maradjon meg a koporsónkra szemfedőül.

Persze, persze, önök a budapesti karácsonynak külső képét kívánják tőlem, nem a belsőt, s nem tudom, megelégednek e azzal a kijelentéssel: hogy ez itt is, mint mindenütt a világon — a gyerekek és leányok ünnepe. Az ártatlan illuzióé s az éhes idegké.

Akik-é a menyország: a hívőket, utoljára hagytam. Mindegy. Így is ők a boldogok. Akik reményből és reményben élnek, kik hisznek a bűnök büntetésben, akik az erőt nem magukban, de Istenükben hordozzák. Legyen az ő hitők dicsőséges és ne lánssanak bele az élet keresztútjába, mert megtalálnak feledkezni arról, aki bűvös fátyolt tett szemükre: az Istenükről.

Azért csak hadd legyen vigasztalás az ünnepeknek, és fényes illuziója a hívőknek. Hadd szülessen meg a világ megváltója s hadd higgyék, akik hinni tudják, hogy a jelen és jövő bűnéért is a világnak, meghalt az Üdvözítő. Ők hadd higgyék: a multak emberei, kik előtt a jövő titkának titka, a sirontuli életnek kulcsa, a születendő Megváltó kezében van letéve.

Engedjék el nekem ez alkalommal a heti hireket. Egy csomó nyomoruság, egy csomó komédia az egész, nyers, frivol, tragikus képek, nem az ünnepi harangok zugásához, az angyaloktól őrzött, glóriás jászolhoz valók. Az ő helyük ott van, a jászol árnyékában sötétül kereszt lábánál. S aki a keresztben van, a hét sebtől vérző ember, ez a mi Istenünk. A másik: a bűnösök, a hitehagyottak, a megcsaltak, a nyomorultak iszene,

A boldogoké: a huszonnégy óra mulva születendő Isten fia, az angyaloktól őrzött kiseded.

Mienk: a keresztben haldokló ember.

100 drb. névjegy 70 kr-ért kapható lapunk könnyomdájában.

 <h1>Figyelem</h1> <p>15 kor. bevásárlásnál életnagyságu ingyen fénykép, ami szintén nagyon szép karácsonyi ajándék</p>	<p>!!!! Karácsonyra !!!!</p> <p>Ebben a szűk esztendőben legalkalmasabb karácsonyi ajándék úgy feltehetőek mint gyermekeknek: cipő, kalap, ing, nyakkendő és sok-sok más ezikké, amelynek sokkal jobb hasznát vehetik, mintha eszesbecsét és játéktárgyakat vesznek és ha bámulatos ócsón akarják beszerezni úgy o o o teljes bizalommal forduljanak a o o o</p> <p>Versenyáru Üzlethez Szabadka,</p> <p>Papucs-piac, Sztójkovic ur főközlete mellett Cilinder vasalás 15 kr.</p>	 <h1>Figyelem</h1> <p>15 kor. bevásárlásnál életnagyságu ingyen fénykép, ami szintén nagyon szép karácsonyi ajándék</p>
---	--	--

A bajai közélet karácsonya.

Baja, dec. 24.

Lesujtó hatása alatt a demagógia legujabb „diadalának” és annak a békebontó agitációnak, mely ellenzéki oldalról szüntelenül fölveri nyugalmából jobb sorsra érdemes polgárságunkat, — a bajai közélet idei karácsonya valóban mélyen elszomorító képet tár föl.

Sivárság és apátia honol a kulturális élet csarnokaiban nálunk hónapok óta, és miközben gazdasági fejlődésünk a lejtő szélére jut el, a politika berkeiben fennhangzik a függetlenségi párt cégére alá bujt demagógia üvöltése, melyet rendszert a legvitálisabb érdekeinkről is szemelláthatólag megfeledezett kolomposok táborokara.

Komoly szabadelvű politika helyett — cirkusznak és heccmanővernek van itt most tanyája, a korcsmát pedig fölszentelték népboldogítóink a kultura tisztos templomává.

A felebaráti szeretet ünnepének megszentelt harmóniáját a politikai csalafintaságok csatazaja bontja meg, mely még ma sem átallja megméltelyezni polgártársainknak egykoron megszeshirű békés együttélését.

Szomorú idők, érzékenyen sujtó csapások érhetik ezt a várost már a közel jövőben, ha tovább halad a nép a saját jövője aláaknázásának dicstelen munkájában, melyhez ismét hordott egy követ a héten lazajlott városi képviselőválasztás eredménye. Követ hordott hozzá, vagy talán csak törekeny tégladarabot, hogy legyen majdan mivel dobni azokra a városmentő honfiakra, kiknek kedvéért földulja most a polgárság háza békéjét és egész gazdasági jövőjét.

Szivünkben fakadó óhajlás száll el ma ajkunkról aziránt, hogy a mi lelkünkkel-lekezett polgártársaink térjenek magukba az újév küszöbén és megbánva a közelmúlt áldatlan tényeit, térjenek vissza rég vallott politikai hitelveikhez, a szabadelvű eszmékhez, melyeknek jegyében fognak valóra válni küzködő városunk legfontosabb vágyai, legszebb álmai . . .

* * *

A féktelenül csapongó demagógia aknamunkáján kívül, még egy momentum ragadta meg figyelmünket a minap lezajlott képviselőválasztások során. Elmondjuk az igazságot sine ira et studio erről a fölfedezett új

szempontról, föltárjuk azt még a felebaráti szeretet ünnepnapján is, mert hisz épen ezzel függ össze, amit elmondani óhajtunk.

Azt hirdetik hamis prófétáink városzerte, hogy az ellenzék népszerűsége buktatott meg bennünket a héten és az ő városboldogító érájuk eddigi sáfarkodásának állítólagos nagy eredménye. És az ilyen fantazmagóriát szárnyaira veszi azután a hír és ma legtöbb helyütt ez a halvélémény vert gyökeret.

Pedig — csak ne ámítsuk magunkat — nem ez az igazi oka az ellenzéki diadalnak. A függetlenségi elvek popularitása nem áll még itt oly szédületes magaslaton, mint hirdetik, csak a nép ingott meg valamennyire szabadelvűségében a fanatizmus hatása alatt és az ellenzék munkaképességét is, mely a felődést gátló locsogásban nyilatkozik meg, kellő értékére tudja már leszállítani a mi polgárságunk józan többsége.

A baj önmagunkban van, a szabadelvű tábor pártfegyelmének óriási hiányaiban. A szabadelvűpárt buktatta meg ezáltal önmagát, mert akadt a kebelében renegát, ki a keresztény felebaráti szeretet szent nevét bitorolva vette föl a harcot a jelöltek másvallású férfiai ellen. És miközben tótágast állt a legfőbb etikai elv, a felebaráti szeretet megszentelt elve, könnyen áttörhető rései nyitak a mai alkalomra egységesített ellenzéknek a mi sorainkba. Így történt azután, hogy míg az ellenzék emberei csaknem egy szálragaszkodtak az ő hivatalos listájuk épségéhez, addig a szabadelvű párt oldalán szinte kaleidoszkopszerű látványosságot nyújtott az urnából előkerülő szavazólapok tarkasága. És ez a most megvilágított momentum sokalta elszomorítóbb jelenség, mint maga az ellenzéki győzelem.

Fenn hirdetjük tömörült mivoltunkat és szellemi fölnyünkét és úgy geráljuk magunkat, mint akik az ellenfél vezetésére hivatvák. Volt idő, mikor meg is mutatta a bajai szabadelvűpárt, hogy erre csakis ő hivatott ebben a városban és rendületlenül valljuk ma is, hogy a vezető szerep minden téren ezt a pártot illeti meg. Csak a párt fegyelmének kell tekintélyt szerezni az olyan elemek szemében, kik nem tudják vagy inkább nem akarják oly könnyen megérteni az egyesült erőben rejlő óriás nagyságot.

Ez legyen a legközelebbi jövő szabadelvűpárti — munkaprogramja, nehogy újabb meglepetés érje azt a sok megpróbáltatáson keresztül ment várost a küszöbön lévő országgyűlési képviselőválasztások — alkalmából is.

Ezt a fogadást tegyük a felebaráti szeretetnek mai ünnepén, egyébként pedig üljön el mára a politika zürzavaros csatalármája, mert ma született a Megváltó.

Rendületlenül hisszük, hogy a közel jövőben Bajára is elkövetkezik a megváltás órája, mely a szabadelvűség révén vezeti vissza politikai hitvallásukban megingatott polgártársainkat.

Spitzer Zoltán.

A német kereskedelmi szerződés.

Bécs, dec. 24.

A Németországgal folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalások osztrák magyar kiküldöttei gróf Auer-sperg és Rössler, valamint báró Beck osztályfőnökök és Mihalovics miniszteri tanácsos ma reggel Berlinből ide visszatértek.

A miniszterelnök Deesen Gróf Tisza István miniszterelnök december 23-án a délelőtti személyvonattal külön szalon kocsiával családjával együtt sógora, gróf Bethlen Pál főispán és családja látogatására Drésre érkezett, ahol a karácsonyi ünnepeket tölti.

A király Walseeban. Bécsből jelentik nekünk, hogy a király ma reggel Walseeba utazott, hogy a karácsonyi ünnepeket Ferenc Szalvátor főherceg családjánál töltsse. Az uralkodó 26-án ismét visszatér Bécsbe.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. dec. 24.

A két esztendő obstrukciós hadjárat egyelőre Tisza István gróf javára dönt el. És a mennyiben a kormányelnök most, költségvetés és költségvetési provizorium nélkül téli választásokra készül, az obstrukció ellen a retorzióknak olyan fegyverét veszi elő, a melyekhez utolsó két előde Széll Kálmán és Khuen gróf nyulni nem mertek. A kormányoknak eddigi félelme az ex-lex állapotban való választásoktól nevelte nagygyá az obstrukciót. Az obstrukció legyőzhetetlennek tetszett, amíg az ex-lex olyan terra inkognita volt, a melyből kormány ép bõrrel eddig még nem került ki. Egy csapással oszlott most el az ex-lex-től való félelem és általános a hit, hogy ezzel föltaláltuk azt a fegyvert, a mely-

lyel az obstrukciót megközelít hetjük.

Itt is, ott is persze felvetődik a kérdés, hogy mi is érhető el volna képpen az új választásokkal, a mennyiben ezek a legjobb esetben is nem eredményeznek majd mást, mint többséget a kormánynak, szóval többséget, a mely fölött a kormány ma is rendelkezik. A mennyiben pedig az eddigi többség a kormányt az obstrukcióval szemben győzelemhez nem segítette, miképpen cselekszi ezt meg a többség, a mely a Házba majd még csak bejut? Ezeket a kérdéseket azonban csak azok a politikusok vetik fel, a kik nem a közvetlen közelből szemlélik az eseményeket,

Aki tüzetesebben nézi a dolgokat, azt mondja majd, hogy a még összeülendő Házban is lesz többség meg kisebbség, mind azáltal az új választások révén mégis sokat nyerünk, mert a pártok emberei változnak. Nem új pártok szerveződnek, hanem új emberek kerülnek be és senki sem állíthatja, hogy az új emberek innen is, tulnan is ugy cselekesznek majd, mint elődeik. Csak az, aki a politikai küzdelmekről távol áll, mondhatja, hogy a pártok mindig ugyanazt a célt követik. A harc terepe ugyanaz marad, a tényezők azonban esetről-esetre változnak és változnak fe yvereik is.

Láttunk mi már olyan választást is, amelyen egy Apponyi Albert gróf csak a legnagyobb erőmegfeszítés árán jutott mandátumhoz és Bánffy Dezső iránt Szegeden például annyira megváltozott a hangulat, hogy aligha kap ott mandátumot. És kérdés az is, vajjon Ugron Gábor visszakerül-e. Mindez áll mind azokra, akik az obstrukcióban vezető szerepet játszottak. Nagyon sokan közülök eltűnhetnek anélkül, hogy a pártállások megváltoznának.

Az ellenzék mindenkor félt a választásoktól és a kormányok félelmét az ex-lex állapotban való választásoktól az ellenzék mindig örömmel üdvözölte. Ez a félelme a kormánynak eltűnt, de nem mult el az ellenzék félelme, most, a mikor a nemzet ítélőszéke elé kell állania. De nem is remélik az obstrukció terroristái, hogy teljes számban kerülnek vissza. A kik pedig most nagy küzdelmek árán ismét visszakerülnek, azok bizony nagyon is meggondolják majd, vajjon kockáztassák-e újra man-

Igen finom minőségű egyiptomi hüvelyek	
Cleopatre	100 drb — kor. 24 fill.
„	1000 „ 2 „ — „
„ parafas	1000 „ 2 „ 80 „
o o o o o o o o	kaphatók:

ERDELYI D. ÉS TRSA
m. k. különlegességi és dohánynagyáruháza
Kossuth-u. **SZABADKÁN** Kossuth-u.
o Nagyobb vételnél kedvezmény. o

Diva	100 drb — kor. 30 fill.
„	1000 „ 2 „ 40 „
„ parafas	1000 „ 2 „ 80 „
Prima, igen finom	100 „ — „ 32 „
„ „ „	1000 „ 3 „ — „

dátumukat. A közéletből való kirekesztés fájdalma olyan nagy, hogy bizony mindenki meggondolja, hogy játszik-e a választások perzselő tüzeivel.

A szövetkezettek titka.

Budapest, dec. 24. Saját tudósítónktól.) A szövetkezett ellenzék vezérő bizottsága ma délelőtt tíz órakor értekezletet tartott. Az értekezletről nem adtak ki semmiféle értesítést, mert az titok, mélységes titok. Egyik szemfüles tudósítónknak azonban mégis volt alkalma értesülést szerezni az értekezletről. Azt mondja, hogy az értekezleten megittak másfél liter francia konyakot, elszívtak nyolcvannégy havannát és száznegyvenhét egyiptomi cigarettát. Ezután egymásután mindegyik vezérő elkiáltotta: abcug Tisza, majd rátértek egy divatban levő színház divatos primadonnájá bájainak ecsetelésére.

Egy másik tudósítónk viszont azt jelenti, hogy a vezérő bizottság komolyan is tanácskozott még pedig arról, hogy lehetne az utcát megmozdítani. Mindenféle terv szóba került, hogy a közvéleményt a maguk számára meghódítsák. A vidéken is föl akarják zaklatni a kedélyeket. Kellemtlenül hatott az a hír, hogy Jászberényben Apponyival a socialista Grossmann Miksát fogják föléptetni. Apponyi már találkozott egyszer Grossmann Miksával Pozsonyban, azóta a nemes gróf roppant ideges, ha csak kiejtik előtte Grossmann nevét.

Gróf Tisza István köszönete a vármegyének.

Bács Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága röviddel ezelőtt megtartott rendkívüli közgyűlésén kitörő lelkesedéssel a legelső között üdvözölte gróf Tisza István miniszterelnököt és bizalmat szavazott ama hatalmas politikai akcióhoz, melyet a miniszterelnök megindított. Gróf Tisza István ezen üdvözlésre most a következő meleghangú levelet intézte Karácson Gyula kir. tanácsos alispánhoz:

Budapest, 1904. évi nov. 25.
Nagyságos királyi tanácsos, alispán ur!

Azon nehéz küzdelem után, amelyet az országgyűlési szabadelvűpárt önfeláldozó támogatásával, hosszú harcok árán megszerzett parlamenti alkotmányunk érdekében megvívtam és amelybe egész lelkemet, minden erőmet behelyeztem, nagy örömmel töltött el Bács Bodrog vármegyének oly meleg hangú üdvözlése, amelyet ez alkalommal intézett hozzám.

Hazafias aggodalmaim közepette amelyek ezen küzdelemre készítettek, nagy megnyugvásomra szolgál hogy amin: az ország minden részéből hozzám érkező hasonló üdvözlésekből látom, a nemzeti döntő nagy többsége kellően méltányolja azon vitális nagy nemzet érdekeit, amelyek minket ezen harcra indítottak és ezért teljes mértékben helyesli vállalkozásunkat, helyesli az utat-módot, hogy állandó veszélyvel fenyegetett alkotmányos gépezetünket megmentsük.

Fogadja a vármegye t. közönsége szíves megemlékezéseért hálás köszönetemet és legyen meggyőződve, hogy bizalmának ezen megnyilatkozása újabb ösztönzésül szolgál a kormány-nak, hogy a megkezdett uton teljes eréllyel és a cél nagyságának megfelelő kitartással tovább haladva, hazánk nyugodt, békés fejlődését a jövőre biztosítsa. Hazafias tisztelettel:
Tisza, s. k.

A december hó 20-án tartott rendes közgyűlésen olvasták fel gróf Tisza István ezen levelét, melyet a bizottsági tagok nagy örömmel vettek tudomásul.

A háboru.

A berni nemzetközi béke iroda, Kendi Lajos a magyar béke egyesület egyik tagjának benyújtott indítványára elhatározta, hogy általános világszavazást rendel el a földön élő összes nép között a japán-orosz háboru folytatása ellen. A terv keresztülvitelére szolgáló eszközök és tervek nagyon egyszerűek és olcsók. A szavazatok gyűjtése egyszerűen önműködő lesz. A beérkezett szavazatokat pedig a japán és orosz kormányoknak adják át. Az összes nemzetnek szóló felhívást legközelebb kibocsátják.

A mandzsuriai harctéren minden csendes, Port-Arturból is kevés hír érkezik, ezek is ellenmondók megbízhatlanok. A japánok részéről teljes a hallgatás, ami az eddigiek után azt jelenti, hogy most megint valami nagy dologra készülnek. A japán flotta egy része délnek indult, amely egyszerű hír a legnagyobb szenzációt rejti magában, mert egyiket a legizgatóbb eseményeknek jelzi. A flotta e részének nyilván az a célja, hogy azokat a szénszállító hajókat, melyeket a héten Keri hajóhad elé küldtek, elfogják. Ettől az eshetőségtől az orosz intéző körökben valósággal rettegnek. Ez esetben a balti flotta már anélkül lehetetlenne volna téve, mielőtt még egyetlen lövés is érte volna, mert szemet nem tudna kapni. A japán hadvezetés azonban másképp is gondoskodik arról, hogy a balti hajóraj méltó fogadásban részesüljön. Egy Londonba Singapórából érkezett Lloyd távirat azt jelenti, hogy Singapore előtt két japán hadihajó, valószínűleg kisebb cirkálóhajók foglaltak állást. Ezek már a balti flotta üdvözlésére mentek Igysa flóta elébe. Nos erre az üdvözlésre kíváncsi az egész világ. A háboru legizgatóbb része, nyilván egy darab világesemény fog ott fejlődni. — A japánok megerősítették Dalnit a tengerfelől érhető támadások ellen, ami általános elővigyázati rendszabály és arra az esetre vonatkozik, ha netán megtörténnék az a különben kizártnak tartható eset, hogy a

balti flotta vagy annak egy része a Togo vezénylete alatt ellen küldött hajóhad feltartóztatási menővere dacára mégis eljutna a kínai vizekre. Dalni a japánoknak erős támadó pontjuk, nagy ovatosságukban tehát minden eshetőségre, még a kizártnak tarthatóra is gondolnak és a meglepetések ellen megerősítettek.

A háborura vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, dec. 24.

A Daily Telegraphnak jelentik Szöulból tegnapról: Korea északi részében heves küzdelem folyik oroszok és japánok közt. A japánok győznek. Az északi Koreában vezénylő orosz ezredest. kinek főhadiszállása a falu felső részén van, bátorságáért tábornokká léptették elő. A japán tábornok főhadiszállását telefonon kötötték össze a koreai császár palotájával.

London, dec. 24.

A Standard jelenti Tokióból tegnapról: Az orosz csapatokat állandóan ujjakkal erősítik. A japán tisztek azt hiszik, hogy az európai oroszországbeli katonák kevésbé használhatóak, mint a szibériaiak.

TAVIRATOK

Nagy köd Párisban.

Budapest, dec. 24. Párisból jelentik: A nagy köd következtében tegnap este 11 óra 10 perckor közvetlenül Páris előtt vasuti összeütközés volt. A boulogneből jövő gyors vonat, bár a jelzőtábla tilosra volt állítva, belement a liléli gyorsvonatba. A liléli gyorsvonat utolsó kocsija egészen összezuzódott. Nagy ijedelem következett. Öten meghaltak, 15-en megsebesültek. A könnyen megsérült utasok részesítették első segítségben a baleset áldozatait és a romok közül mintegy 15 embert huztak ki, a kiknek kilétét eddig nem lehetett megállapítani. Ugy hírlik, hogy még más áldozatok is vannak a romok alatt, de a sűrű ködben nem lehet a kutatást eredményel folytatni. A 15 súlyosan megsérülten kívül, kiket kórházba szállítottak, számos könnyű sebesülés történt.

Lujza hercegnő tragédiája.

Bécs, dec. 24. Jól beavatott helyről jelentik a következőket: A drezdai udvar hangulata olyan, hogy Montignoso grófnő visszatérése teljesen ki van zárva. — Ehhez a szász király Frigyes Ágost is hozzájárult, a mikor trónbeszédében kijelentette, hogy apja szellemében akar uralkodni. Az elhunyt és a mostani király szigorú elhatározásának főoka az hogy az udvarnak bizonyítékai vannak a volt trónörököséről, hogy nemcsak Giron-hanem más férfakkal is folytatott viszonyt. Az udvar teljesen méltányolta az anyát Montignoso grófnőben és gyermekei állapotáról rendszeresen értesítette. A gyermekek fiatalága egyelőre kizárja az anyával való találkozást Nagyon való-

színű, hogy a grófnő legutóbbi viselkedése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a tervbe vett találkozások egyáltalában elmaradjanak.

Firenze, dec. 24. Montignoso grófnő Lipcséből ma Firenzébe megérkezett. A vonatnál nagy tömeg várta és lelkesedéssel ünnepelte.

Besenyei temetése.

Halas, dec. 24. Bessenyei Ferencet impozáns részvétellel temették el. A temetésen részt vett Halas városának apraja-nagyja. Megható jelenet volt, hogy öreg édes apja, aki egy évvel van innen a százszentendőn, gyalog lépkedett fia koporsója után egész a sirig, amely pedig messze van a várostól.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: Nincs előadás.
Vasárnap délután: Aranyvirág, eredeti operette, este: Csókon szerzett vőlegény, énekes bohózat.
Hétfőn délután: Felhő Klári, népszínmű, este: Postás fiu és huga, énekes bohózat.

— KUGLER BONBONOK csinos fadobozokban, egész frissen kaphatók Zalán Béla droguistánál

Akinek szüksége van névjegyre az rendeljen lapunk könyvnyomdájában.

— Popoff-féle orosz karaván teák főraktára.

POPOFF a legjobb
TEA a világon
K & C

„HUNNIA RUM“ a legfinomabb tea rumok egyike, 1 liter ára egy próba csomag orosz teával K 2.20. Legfinomabb Jamaica Rumok, Francia Likörök és igeu finom Likör Eszenciák legjutányosabb árban kaphatók ZALÁN BÉLA droguistánál. Szabadka, Kossuth-utca.

MINDENKI TUDJA,
HOGY

legjobb és biztos hatással bír a

köhögés és rekedtség ellen a híres

pemetefű és méz cukorka,

Első Szabadkai Cukorka Gyárból

Kapható minden fűszerkerakodásban.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Az egészséges és a beteg ember.

Írta: Dr. Milkó Izidor.

Blanka és Ödön évek óta éltek házasságban és még sohase veszedtek semmin. Valószínűleg azért, mert a képzelhető legellentétebb jellemek voltak. S mert minden disputáltak és sose kaptak össze, csak azt élvezték a disputából, ami kellemes benne.

A legnagyobb ellentét köztük abban a fölfogásban rejlett, amelyvel az egészségük felől gondolkodtak. Blanka minduntalan valami bajt állapított meg magán, s általában azt tartotta róla, hogy képzelte beteg. Ödön pedig azt állította, hogy nálánál nincs egészségesebb ember az országban, s ennek bizonyítására olyanokat ültött öklével a domboru mellére, hogy a szomszédos házban is meghallották s azt hitték: löttek. Általában az a vélemény róla, hogy képzelte egészséges.

A minap a következő beszélgetés folyt le köztük:

— Látod ezeket a kékes karikákat a szemeim alatt? — kérdezte Blanka.

Ödön föltette szemüvegét, hosszan nézett vele a feleségére, s aztán egy nemével a sajnálkozásnak felelt:

— Nem látok kékes karikákat a szemeid alatt.

S aztán az ő szokott iróniás hangján hozzátette:

— Talán valahol másutt vannak... És úgy tett, mintha keresné őket a szobában szanaszójel.

Más asszony ilyenkor görcsös sírásra fakad és egy ugynevezett „jele-net”-tel bizonyítja be az urának, hogy hisztériás. Blanka azonban, aki ugyancsak ennek a bizonyításán fáradozott, kételkedve rázta a fejét és így szólt:

— Csodálatos... Pedig ott kellene nekik lenni.

Ödön, aki nagy számár volt a női betegségekben s mint minden javíthatatlan egészséges, egyáltalán nem igen hitte, hogy hideglelésen meg tüdőgyulladásán kívül is vannak betegségek, Ödön csak nagyot bámult e kijelentésre és nem felelt semmit. Blanka ellenben, mintegy önmagának, ismételte:

— Ott kellene nekik lenni!

S kis vártatva megint fölkiáltott:

— Csodálatos!

A férj étdeklődéssel, tanulmányozó arccal nézte az asszonyt s végül így szólt hozzá:

— Ha szabad tudnom, mi fölött csodálkozol olyan nagyon?

— Azon, hogy nincsenek kékes karikák a szemeim alatt.

— Ez talán most a legújabb divat? — tréfálkozott Ödön. — Ha kedved telik benne, odafestek neked olyan szép kékeket, hogy megirigyelnek értük.

— Uraságod viccelni méltóztatik, mint rendesen, ha az egészségi állapotomról van szó... De engem irritál a dolog... Szeretnék tisztában lenni a betegséggemmel, amelynek már megvan minden szimptomája, csak még épen a kékes karikák hiányoznak.

— Okvetlenül szükségesek ezek a karikák az emberi boldogsághoz?

— Ahoz nem, — felelte Blanka.

— De a bajom konstatálásához igenis okvetlenül szükségesek.

— Hát beteg vagy? — kérde komikus részvétellel a férj.

— Igen, beteg, — felelte szomoruan Blanka, — s ha megvolnának még a keresett karikák, akkor tudnám is, hogy mi a bajom. Így csak

annyt tudok, hogy idegbetegségem van, amelynek már nyolc kétségtelen tünetét megtaláltam: az ingerültséget, fáékonytságot, hangyamászsást, álmatlanságot, étvágytalanságot, ideges reszketést, féoldali főfájást és lélegzési nehézséget. Ha még a kékes karikák meglennének, akkor bizony tudnám, hogy a központi idegrendszer általános züllése állott be, amely ellen csak az északi tenger valamelyik erősebb hullámverésű fürdője segít.

— Blankám, édes — mondta erre Ödön. — Nem figyelmeztettelek számtalanszor, hogy ne olvass orvosi könyveket? Most, ime, az eredmény: züllesnek indult az idegrendszered!

— Könnyű neked gunyolódni, — sóhajtott fel Blanka. Könnyű neked, aki egészséges vagy, mint a makk!

— Mint a makk-király! — tette hozzá tréfásan a férj, egy atlétai természetű, széles vállu férfi, aki mellett a különben szintén egészséges külsejű (vagy ahogy a doktorok mondják: küllemű) asszonyka úgy nézett ki, mint egy gyermek.

A vitának persze az lett a vége, hogy fölkerestek egy ismert doktor-professzort, a legkitünőbb belgyógyászok egyikét, aki azonkívül jeles ideg-specialista hírében is állott.

Mikor a lépcsőt mászták, mely s tudós lakásához vezetett, Blanka kétszer is megállott a szivdobogás folytán, amely elfogta.

— Ujabb tünet, újabb tünet, — konstataulta Ödön részvétellel. — Ne felejtse el megemlíteni a professornál.

Aztán az előszobában, ahol a sorukat várták, megkérdezte a férj:

— Biztos vagy benne, hogy kékes karikáknak kellene lenni a szemeid alatt, hogy biztosan lehessen következtetni, mikép a kérdéses bajban szenvedsz?

— Egészen biztos vagyok benne. Az Egészséges és beteg ember-ben olvastam.

— Szivdobogásról ott nincs szó?

— Oh igen, de nem az én betegséggemnél...

— Te úgy beszélsz róla, mintha a te saját külön betegséged volna, a te kizárólagos tulajdonod...

— Nem hiányzik hozzá egyéb, csak a karikák! — ismételte meggyőződéssel Blanka.

— S ezek nélkül vajjon mi lehet a bajnak neve?

— Azt a tanár ur fogja megmondani. Hiszen azért vagyunk itten.

— Gondoltam, azért, hogy megmondja milyen fürdőre kell menned.

— No, meg azért is, — adott igazat urának az asszony.

Együtt mentek be a professzorhoz, aki régi jó ismerőse volt Ödönnek.

— A feleségemet hozom, akinek ezer a baja, — ekkép kezdte meg a társalgást Ödön.

— Majd megvizsgáljuk a nagyságos asszonyt, — így szólt barátságos hangon a tanár és kérdéseket intézett Blankához, melyekre az nagy szakavatottsággal felelt. Nem egy falusi orvos megirigyelhette volna az idegbetegségekben való jártasságáért.

— Készen vagyunk — mondta aztán nyájasan az orvos.

Blanka ijedten nézett rá.

— Hát kopogtatás nem lesz? — kérde.

Az orvos mosolygott.

— Ha parancsolja, kérem, én készséggel megteszem azt is.

Elvégezte a szokásos mell- és hátkopogtatást az obligát hallgatódzással, s elővette végül azt a fakalapácsot is, amelyvel a fejen kalimpálnak.

A vizsgálat alatt Blanka arca négy-szer is változott, — hol piros lett

az izgalomtól, hol sápadt az ijedtségtől. Ellenben a professzor arcáról aki óriási gyakorlatában olimpiai nyugalomra tett szert, nem lehetett leolvasni semmit. Változatlan volt az, mint a felhőtlen ég. Ami pedig Ödönt illeti, ő egy egészséges ember szuverén felsőbbségével nézte a vizsgálatot, s mosolyából a figyelmes szemlélő a következő forradalmi tanokat olvashatta volna le:

— Svindli az egész! Az asszonyok minden áron betegek akarnak lenni, mert így érdekesebbekké lesznek s fürdőkre járhatnak, ahol nyáron is lehet toalett-versenyeket rendezni. Az orvosok pedig elősegítik ezt az iparkodást, mert kedvelté teszi őket az asszonyok előtt s megtömi a zseb-jüket pénzzel. Ezek itt ketten is eféle komédiások, Blanka el akar utazni valahová, mert unja magát falun, — a professzorban pedig nem lesz annyi erkölcsi látorság, hogy megmondja neki, mikép az unalmon kívül nincsen semmi baja. Nevetséges komédia! A magam egészséges szervezetét s a magam józan gondolkozását nem adom oda az egész fakultás tudományáért, amely unatkozó divathölgyek gyermekes szeszélyeinek a szolgálatába áll, midőn katedrákat állít az ideggyógyászatnak meg a balneológiának... Fogadni mernék, hogy az a nagyfejű tudós előbb kitudja a feleségemtől, hogy melyik fürdőre van kedve, s aztán olyan betegséget konstataál nála, amely ahoz a fürdőhöz való.

— Készen vagyunk! — ismételte ekkor a professzor.

— Nos? — kérde érdeklődéssel Blanka, kíváncsian várva az ítéletét.

Az orvos, akinek szeme időközben Ödönre tévedt, ezalatt figyelmesen nézegette az atléta arcát. Midőn a szemek találkoztak, az utóbbi megkérdezte:

— Mit nézel?

— Régen nem láttalak, — felelte a tanár, — hát jól meg akartalak nézni... S ha már itt vagy engedj meg, hogy téged is megvizsgáljalak.

— Mi az ördögnek? — csodálkozott Ödön.

— Szeretek tanulni, — mondta mosolyogva a tudós. — S mentül több beteget lát az ember, annál többet tanul!

— Beteget!? — pattant föl Ödön szinte mérgesen. — Nem vagyok én beteg!

— Az orvos előtt mindenki beteg. Miután nem létezik teljes egészség, — Achilles volt talán az utolsó egészséges ember, — hát mindenki többé-kevésbé beteg.

— Teória!

— Igen, teória! De van némi kis prakszisunk is, — tette hozzá az orvos szelid gunynyal. — S mivel-hogy van egy kis prakszisom, hát már a tekintetedből is látom, hogy nem te vagy az a kivételes ember, aki teljesen egészséges.

Egy sereg kérdést intézett Ödön-öz, aki azokra kelletlenül felelt, de udvariasságból azt is türte, hogy részletes vizsgálatot végezzenek rajta, amely alkalommal ő is megismerkedett azokkal az eszközökkel, amelyekkel az ideggyógyászok végigkopogtatják a pácienseiket.

— Unalmas, ugy-e? — kérdezte vizsgálat után a professzor. — No, de szerencsére, a baj nem nagy és semmiesetre se aggasztó. Csak nem szabad elhanyagolni, mert akkor nem állhatok semmiről jól. Hogy mi a baj neve? Neurasthenia cerebralis et spinalis. A prognózis kedvező, ha a terapiában a beteg segít az or-

vosnak. Tartsd meg tehát jól az utasításaimat: Ezeutal két szivárnál — két gyöngye szivárnál — nem szabad naponta többet szivnod, s ha egészen le tudnál szokni a dohányzásról, azzal nagyon leköteleznéd a természetet. Erős kávé, teát, cognacot és bort nem iszol az őszig s ha mind e folyadékok helyett jó sok tejet innál, azzal is szolgálatot tennél a természetnek, amely szereti az okos embereket. Mulhatatlanul szükséges továbbá, hogy két-három havi szabadsággal a hegyek közé menj s ott ujságot ne olvass, ne politizálj, szóval: mindent kerülj, ami izgat. Első dolgod pedig az legyen, hogy négy hétre Gasteinba vagy Ragatzba menj, az időd többi részét akárhol töltheted, de csak hegyek között!... Itt van egy levél a fürdőorvos részére.

Ödön gépiesen átvette a boritékot. Annyira meg volt lepődve, hogy első percben nem is tudott felelni e váratlan fordulatra. Mikor ámulatából magához tért, akkor se ellenkezett. De eszébe jutott, hogy tulajdonképen mért jött ide s végre mégis megkérdezte:

— Hát a feleségem?

A professzor barátságos mosolylyal nézett Blankára és így válaszolt:

— Önagysága elkísérhet. Ő is veled mehet, hogyha nincs egyéb dolga.

Kuruc költő bucsuja.

*Édes hazám! mint mostoha fiut,
Ugy ellöktél szivedről;
Szegény bus dalnokodnak hangszere
Im! bucsudalra zendül;
Remegve, sirva most utolszor
Borulok rá szivedre:
Oh, miért kell tőled elszakadnom
Örökre számkivetve?!*

*Édes hazám! oh mennyi idegen
Duskál sok szép javadban;
Harcoltam érted dallal s karddal is,
S vérsző koldus maradtam!
Nem adsz kenyeret hü fiadnak,
Ha nem tud hizelegni;
Emlődön hizlalod a cenket,
Ha hired toldja, zengi.*

*Édes hazám! oh miért nem halgattál
Igaz hü fiadra?!*
*Most nem fektetnék a német s labanc
Szabadságod a sirba!
Szállást sem adsz nekünk, kik érted
Tűzben, vérben fürödtünk;
Mint hóhérbárdok, úgy suhogna
Nagy erdőid körülünk!*

*Szivem szégyen s bánat borítja el,
Mint a tűzvész a hazát;
S vad fájdalomban ég, tombol, remeg,
Sorsunk átkozva lázad...
Látom, hogy bujdosik ki innen
A szép kuruc magyarság:
Hazám! cenkeknek adsz hatalmat,
Hogy fiaid kimarják.*

*Édes hazám! százszor szent vagy nekem
Halálig, mindhalálig;
Tied a lelkem, vérem, életem,
Sorsom bármire válik;
De ne kívánd, hogy konclesésből
Atvedlett gyászmagyarka
Zsarnokként hájjon rá szivemre,
S e szabad büszke nyakra!*

*Mig a szabadság bujdosójaként
Idegen földön élek,
Villámlo viharok fölkhöi közt
Hazajár majd e lélek;
S hazajár holdas nyári este
A szép Balatonpartira,
Hol egy gyönyörű bus magyar lány
Tűzszele fogva tartja.*

*S ha láncát szétlőri s csabira hív
A szent magyar szabadság,*

S tüzelekkü büszke magyar fajomat
Szavai elragadják:

Ha majd Rákócy indulója

A vért kergetve harsog,

S harcviagy tüzfényében ragyognak

A hősi szemek s arcok;

S rajban, mint hizott vándormadarak,
Költöznek ki a cenek:

Hazajövök testvéreimmel én,

S tyrtaeuszi dalt zenek!

S villámlo kardok erdején át,

S tűzszápon keresztül

Megyünk, hazám! megvédeni téged...

S elvérzünk seregestül!

Patyi István.

A zongoratanítás művészete.

Irta: Gaal Ferenc.

Midőn Rousseau János francia pedagógus az ő „Emil vagy a nevelésről” című munkájában az embert mint egységes lényt veszi buvárkodása tárgyául, melynek fontos eredménye ama merész eszme, hogy a nevelés kiindulási pontja és végcélja a természet legyen: Geszner Heine, Christian és Erneszt a humanistikus nevelési irány legkitünőbb képviselői a természettudomány, földrajz, szám- és mértan stb. nevelési keretébe az ember kedélyi világát is vonták be, mely addig csak egyoldalul — csupán a vallás által — volt ápolva. Ezen nevelési irány vívmányának köszönheti ma, hogy a kedélyvilág szülte virágokat élvezhetjük és pedig a zene által, mely ma már az összhangzatos nevelés útján olyannyira emelkedett, hogy amit szóval már nem vagyunk képesek kifejezni, azt a zenével kifejezhetjük, mert a beszéd és a zene körülbelül ugy viszonylik egymáshoz, mint a gondolat és az érzélem.

A zene felemel bennünket a legmagasabb emberi érzélemhez és az esztetikai szépet és eszményt varázsolja elénk, mert ez a legnemesebb és legerősebb művészetet a lamennyi művészetek között s mert egyedül ez képes az emberi szívben legmélyebben gyökerező érzelmek labirintjából Ariadne fonalaként bennünket a legnemesebb élvezetek világába varázsolni.

A zene csiráját, a hangérzéket az ember már születésétől fogva magában hordja. A gyermek már csecsemő korában fogékony a zenei benyomások iránt. Az anya képes édes dalával síró gyermekét megnyugtatni. Később, ha a gyermek kedves játékaik örömet fokozni akarja, azokat rendszeren dalokkal édesíti. Ez bizonyítja, hogy a gyermek örömeinek, illetve hangulatának kifejezésére ösztönösképpen a zenét használja, mint már benne élő természeti adományt: a gyermek a hallott dalt akaratlanul meg is tartja magának s anélkül, hogy őt arra valaki tanította volna, képes azt reprodukálni. A reprodukcióhoz pedig már az emlékező tehetség és a hallási érzék is szükséges. Mindez határozott jele annak, hogy a zene az ember szellemi életével szoros kapcsolatban van s hogy annak elemei abban már élnek még mielőtt a gyermek szelleme fejlesztve lenne és hogy a zene a kedély tolmácsolója. Az értelem a gyermeknél nem veleszületett erő s képzetek nem forrása, hanem a szerzett képzetek összessége, vagyis az ismereti tevékenységnek eredménye. Az értelmet tehát elő kell teremteni a gyermekben, azért az később gyümölcsöző, mint a hangérzék. Miután tehát a hangérzék az ember szellemi szervezetének oly fontos tényezőit képezi, miután a hangérzék

alapján a zene már jóformán a természet által van az emberbe oltva s ez által az általános zenei érzéknek alapja megvetve, miután a zene művelése sok szellemi tényezőt foglalkoztat és fejleszt, hogy ez által nemcsak a kedélyi, de az értelmi nevelésnek is hathatós előmozdítója, s végre miután a zene nemcsak a szenvedélyek fékezője és az erkölcsi tisztaság ápolója de e mellett a képzelem, izlés, gondolkodás, érzélem, akarat stb. nemesítője, ennél fogva a zene művelését közönyösen venni, vagy pláne mellőzni nem szabad s a modern nevelés keretében az ember összhangzatos fejlesztése és kiképezésénél a zene jogosult és szükséges nevelési eszköznek tekintendő.

A zenét már az ókor népei is felismerték. Pythagoras a zenét tartotta a leghatásosabb eszköznek a szenvedélyek legyőzésére és a kedély nemesítésére. Tanítványai énekkel enyhíték a nap fáradalmait s az új reggelt ismét énekkel és zenével üdvözölték.

Sokrates oly nagyra becsülte a zenét, hogy idős korában megtanulta a lyra játékát s boldognak mondta azon embereket, kik a zenét már ifju korukban elsajátíthatták. Plato és Aristoteles szintén felismerték a zene nevelő és képzelő hatását. Plato szerint a zene legmélyebben hatol be az emberi lélekbe a benne uralgó időmérték és hangszellem által, szerinte a zene élesíti az esztetikai ítéletet. De nemcsak az ókor klasszikus népe ítélt így a zenéről.

Schopenhauer azt mondja, hogy a zeneköltő a zenében legbensőbb lényegét, a legmélyebb bölcsességet képes tolmácsolni oly nyelven, melyet elméje nem ért meg; delejes álomkórhoz hasonlóan felvilágosításokat oly dolgokról, melyekről ébren fogalma sincs. A zene világa különbözik a való világtól, azért nem fájdalmas, nem csalárd látszat, hanem tiszta lényeg; amit a szellem a tüneményekben hasztalan keres, azt megfejti a — zene.

Beethoven azt mondta, hogy a zene a legmagasabb kinyilatkoztatás, mint minden tudomány és filozófia. Mendelssohn szerint a zene kifejezése nagyon is határozott s oly régiókba nyúl, ott él és uralkodik, hová a szó már nem juthat s azért szükségképpen meg kell bémulnia, ha követni akarja.

Ambros azt állítja, hogy a zene kifejezi a kimondhatatlant.

Du Mont szerint a zeneköltő általános érthető nyelven szól szók nélkül oly nyelven, mely világos és kifejező, mint a sóhaj, a mosoly.

Ezekhez hasonló számtalan példával igazolhatnám még a zene jogosultságát.

A zene minden ember életében többé kevésbé fontos szerepet játszik, de igazi zenei műveltségre aránylag csak igen kis kör tesz szert s ennek egyik fő oka a lelkiismeretlen és felületes zenetanítás, mely — nemcsak a vidéken, de a fővárosban is — túlnyomólag szakavatlan zenei apostolok kezeiben van, kik azt részint zenei műveltségük hiányában, részint pedig nyegle tanítási módszereik miatt nem nevelési, hanem csupán kenyérkereseti eszköznek veszik.

Jól mondta Bach:

Es bleibt die Musica des Himmels liebste s Kind,
Wenn ihre Söhne gleich nicht alle heilig sind.

A zene nem csupán abstract értelemben vett tudomány, hanem annak kivitele minden bizonynyal technikai képességet és ügyességet

is igényel: ennél fogva a zeneművészet ismeretének ágait két főrésze oszthatjuk, t. i.

1. arra, mely annak interpraetálásával foglalkozik és így tehát technikai kiképzésre törekszik, 2. arra, mely a zene felfogásához és megértéséhez szükséges tanulmányokkal foglalkozik.

Azon egyének, kik csupán csak a zene technikai részével foglalkoznak executiv zenészek- vagy virtuozoknak hivatnak aszerint, amint hangszerükön csak bizonyos fokú, vagy pedig a legnagyobb ügyességet elsajátították. A zeneművészet elméletével foglalkozók: zenetudósoknak, zenepedagógusoknak vagy zeneszerzőknek nevezetnek.

Azon executiv-zenészek, kik kizárólag zenével foglalkoznak és a technikai ügyesség elsajátítása mellett a zene-elmélettel és a zene-tudomány minden ágával oly annyira tisztában vannak, hogy a különféle válfajú zenedarabokat nemcsak mint tászerüen, hanem saját felfogásuk szerint is a zeneművészet szellemének megfelelőleg képesek előadni: zeneművészeknek nevezetnek.

A zene szépségeit egy magányos hangszeren kimerítően érvényesíteni lehetetlen, bármily nagyszerű is az egyes hangszerek színezeti sajátysága pl. az ének kifejezései gazdagsága s beható képessége, a hegedű lágy simulékonytsága, a fuvola mélabus hatása, a trombita ereje stb. mindezen hangszerek kíséretet igényelnek. Csupán a billentyűs hangszerek (főleg orgona és zongora) képesek minden más hangszer közreműködése nélkül kielégítő művészi egészet nyújtanak.

A zongora határozott előnyben van az orgona felett, bár ez utóbbi sokkal alkalmasabb a zenevilág tündéri szépségeinek tolmácsolására, de rendeltetésénél fogva a kedélyélet csak egy irányának t. i. az áhitatos hangulatnak ad kifejezést.

Ezzel szemben a zongora kényelmes kezelési módja mellett, nincs kötve sem egy bizonyos irányhoz vagy műformához, sem pedig hangulathoz, s képes önállóan a zene összes műformáit s a kedélyi élet egész világát felkarolni s azt a művész individualitása szerint tárgyalni.

Főleg ezen okoknál fogva a zongora sokkal nagyobb működési kört biztosít magának, mint a többi homophon hangszerek, de egyszersmind a technikai elsajátítása is sokkal nagyobb fáradságot és lelkiismeretet igényel a tanuló illetve a tanítótól.

Mielőtt a zongora-tanításra vonatkozó nézetemet előadnám, azt hiszem nem lesz érdektelen a zongora eredetéről és annak fejlődéséről röviden megemlékezni.

A mai zongora a monochordból származik, mely primitív hangszert már a görögök is használták a hangviszonyok megállapítása céljából. A monochord egy keskeny, nyégyszögletes szekrényből állott, melyre egy hur volt feszítve. Ezen hur felelett mozogható nyereg volt alkalmazva, melynek a hur különböző pontjaira való mozgatása által a hur mélyebb vagy magasabb hangokat hangoztatott. Ha pl. a hur fele részében lett lenyomva, akkor a nyolcadot eredményezte; $\frac{2}{3}$ -ad rész az ötödöt; $\frac{3}{4}$ -ad rész a negyedet és így tovább, a mint ezt különben a pihisikából is tudjuk.

Kr. u. a 2-ik században Ptolomeus és Quintilianus már elmitést tesznek egy négyszögletes hangszerről,

melyen négy hur volt alkalmazva ugyanannyi nyereggel.

A kis nyergek folytonos változtatása azonban nehézkessé tette a hangszer kezelését és így a XI-ik században már billentyűket használtak a hurok megpengetésére és a nyergek mozgatására.

A monochord hurjai Arezzoi Guido (a solmisatio feltalálója) korában már 2'-re szaporodtak meg. XVI-ik században minden egyes billentyű külön hurral lett ellátva s ezek chromatikus rendben voltak hangolva.

A mai zongorának még az ugynevezett psalterium és cymbalum is voltak előképei.

Ezek eredetileg háromszög alakúak voltak s valamely butordarabra helyezve használtattak. A hurok oly rendben voltak feszítve, hogy a legmagasabb hangok felül, a legmélyebbek pedig alul estek. A cymbalum hangterjedelme eleinte 2—3 oktávás volt, de később többre is kiterjedt.

A clavicebalo más fajtái, melyek mint monochord valamely butordarabra helyezve használtattak: a spinet és virginál voltak.

Olaszországban a „cembalo, gravecembalo, arpicordo” voltak használatban.

Franciaországban a „clavicebalo, claveán, ciavessin, espinette, epinette” stb.

Angolországban a „harpichord és virginál”.

A XVIII. század elején keletkezett a tulajdonképeni zongora azaz pianoforte.

Az első zongora feltalálója — melynek hurjai kis kalapácsok által voltak hangoztatva — Cristofori Bertalan egy fiórenci olasz volt 1711-ben. Cristofori azért nevezte el hangszerét „pianoforte”-nak, mivel a hangok az ütés minősége szerint gyengén és erősen is hangozhatók voltak.

Spath Adám († 1796. Regensburgban) zongorái szárnyalakuak voltak azon ujitással, hogy ezeknél a hurok fedése azaz némitása felülről történt: tehát ő volt a mai Pedál első használója. Mozart igen szerette a Spath zongorákat.

Később a zongora billentyűinek gépezete képezte a buvárkodók főfeladatát.

Legtöbb érdeme van ezen ujitásban Stein András., Streicher., Schweighofer, Ehrbar- és Bösendorfernek.

Hazánkban a zongora-gyártás terén nagy érdemeket szerzett magának Lédecy és Beregszászy. A rezonans tökéletesítése által a zongora hangjai érces és szép csengő hanggal bírnak.

Nagy feltűnést okozott a legújabb időben Jankó Pál hazánkban ama találmánya, hogy a zongora billentyűit nem vízszintesen, hanem a zongora közepére tömörítve (hat sorban) fektetve egymás mellé. A billentyűk ezen elhelyezése igen sok tekintetben előnyöket nyújt, mert ezen elhelyezés főleg a kezek természetes alkotásainak felel meg. Izomfeszülés ennél nem fordulhat elő, mert a kéz majdnem két oktávát érhet el egész kényelmesen. Továbbá nagy előny az is, hogy az összes hangrovatok (scálák) ugyanazon ujjazattal játszhatók, tehát a technikai nehézségek sokkal könnyebben legyőzhetők, mint a többi zongorákon. A jövő fogja megmutatni, vajjon ezen ujitás megfog-e felelni a praxisnak.

A mai kor zenei művészete any-

nyira haladt, hogy a zenetánítás ma már nem nagyuri passzió, hanem az általános műveltséghez tartozó nevelési eszköznek tekintetik s ki csak teheli, gyermekét ma már 6—7 éves korában kezdi zenére taníttatni. Hogy a zongora miért szorított magának nagyobb kört a többi hangszerrel szemben: azt már elébb kifejtettem volt.

A zenetánítás megkezdésének idejére nézve sokan azon véleményen vannak, hogy a zeneérzéknek fejlesztése már a gyermek zsenge korában kezdődjék; igaz ugyan, hogy mikor a gyermek még az ő kedélyének uralma alatt áll: a külbenyomások befogadása iránt a legfogékonyabb s azért igen helyesen cselekszik az a szülő, ki gyermekét már zsenge korban foglalkoztatja, illetve gyönyörködteti azon tárggyal, a mellyel idővel foglalkoznia kell; — a tapasztalat legjobban bizonyítja, hogy miért lelik legkedvesebb örömeiket a leánygyermek a baba-, a fiugyermek a katonásdi játszásban? de a gyermekeket már ilyen korban a tanító dressurája alá vetni csakugyan lelketlenség volna, mert a cél pozitív eredményt nem igen fog hozni és ha hoz is, ugy az idővel megboszulja magát. Legeklátásabb példa reá egy Mozart, Beethoven, Chopin stb., kik már 7—8 éves korukban tündököltek a művészet egén s férfi koruk derekán lettek áldozatai a korai dresszurának.

Azért a zongorajáték tanulásának megkezdése legtanácsosabb a 8—9-ik évben, mikor már a gyermek helyesen gondolkodni kezd s az írás, olvasás, számolás s egyéb szellemi gimnasztikával már megismerkedett. Természetesen a korán kifejlődő avagy szellemileg hátramaradt gyermekeknél minden tanács megszűnik s itt a körülmények a mérvadóak.

A tapasztalat bizonyítja, hogy a gyermekek rendszeren nagy örömmel kezdik a zongora tanulást s ha ezen örömet idővel kedvetlenség vagy unalom váltja fel: ugy eme változásnak egyedül a zongoratanító az oka, ki ahelyett, hogy fejlesztené a növendék tehetségét, inkább idomít.

A tanítás kiindulása legyen természetes és a gyermeki kedélynek és felfogásnak megfelelő; a tanító szálljon le egészen a gyermekhez, gondolkozzék annak észjárása szerint és mindig szem előtt tartsa, hogy egyuttal nevelnie is kell.

A tanmódszer helyes megválasztása képezi a zongora-tanítás művészetét.

A zongoratanítónak ösmernie kell a különben is igen gazdag zongorairodalom termékeit és csak ugy lesz képes a növendéknek megfelelő és tehetségéhez simuló tananyagot választani. A kontár zongoratanítók rendszeren — tekintet nélkül a növendék különböző tehetségét és felfogásaira — mindig csak egyféle zongoraiskolát és egyféle Etüdöket halásznak és az ilyen tanítás eredménye rendszeren semmi; mert ha a növendék be is magolta a nehéz zongoradarabot, azt önállóan felfogni nem képes és az előadása mindig csak egyoldalú marad, mivel a különböző költők intenciójáról magának fogalmat alkotni nem volt alkalma.

Igy például, ha valaki Chopint, Schumant vagy Mendelssohnt helyesen felfogni és játszani akarja, ugy az Köhler és Heller Etüdjének előtanulmányozása nélkül nem igen fog sikerülni: továbbá Lisztet, Rubinsteint stb. Crumer, Clementi stb. tanulmányai nélkül nem is képzelhetni.

Továbbá nem elegendő csak az izmok gépies gyakorlása, hanem a zenei izlést is fejleszteni kell, mert ebben rejlik a billentés (Anschlag) szépségének titka. Az ujjak és a kezek mozgatása az izmok működése által történik, az utóbbiak pedig az agyvelőből kapják akaraterejüket s így tehát az izlés és a képzelem az akaratra lényegesen hatnak és így a billentést is befolyásolják.

A billentés gazdag módozatainak elsajátításához tehát nem elegendő pusztán az ujjak gépies gyakorlása, de itten a képzelem és az izlésnek is kell működnie, hogy ezáltal az akarat és az ujjak között azon közvetlenségi viszony jöhessen létre, melynek alapján az ujjak ugy cselekszenek és éreznek, amint azt az agyvelő kívánja.

Ilyen értelemben kellene a zongoratanítónak a zongoratanítást felfogni s akkor bizonyára kevesebb lenne azok száma, kik helyes tanrendszer és elméleti tanulmányok hiányában az utánzás stádiumát nem képesek elhagyni, önálló zenei felfogásra sohasem képesek és amint mesterük vezetését nélkülözik: a zongorának hátat fordítanak.

Karácsonykor.

Fenn a magas égben, a ragyogó csillagok felett, nagy ünnepségre készült az angyal sereg. Szűz tiszta fellegek között aranyos trónuson ült az Úr, körötte álltak szentjei. Hozsannát zengett az angyalok kara, s mint mesében a láthatatlan arany csengők csillingelése, ugy hangzott a kis angyalok szava: Hozsanna!

A menybéli orgonán vig dalamat játszott a szellő, s a csillagok ragyogóbban égtek mint valaha.

Egyszerre áhítatos csend között felállott trónusáról az Úr, s mint a legtisztább tavaszi légben a pacsirta danája, oly szeliden hangzott szava: Halljátok meg, mit mondani akarok, jó szellemek, ti kedves angyalok! Holnap jön közzétek az én édes fiam. Mondja meg hát ki-ki, mit kíván e napra, mit hozzon el néki, a születő Jézuska. Ezen szavakkal lelépett a trónról, s sorba járt, kérdezve mindegyik angyaltól: mit kívánsz gyermekem? A legutolsó között, az egyik szögletben, kis szöske angyal állt, cifra szűröcskében. Kezét összetéve nézett le a földre, s egy bánatos asszonyon akadt meg a szeme. Az az asszony ott lenn, kezeit tördelte, s mint a zápor eső, ugy hullott a könynye. Siratta kis fiát, azt a szöke angyalt, aki elhagyta őt s felszökött az égbe.

Oda lépett az Úr a kis angyalkához, s tőle is kérdezte: mit kívánsz egemnek, én édes gyermeke?

A kis szürös angyal fel nézett az Úrra, apró kezecskéjét imádságra csukva, letérdelt eléje s megcsókolta az Úr, áldásra nyult, kezét, így mondta el az ő egyetlen kérését.

— Én édes Istenem, bocsásd meg nekem, de én itt magamat bár nagyon jól érzem, valami mégis fáj, itt az én szívemben. Nem kell nekem semmi, játék, karácsonyfa, nem kell más csizma, sem fából paripa. Nem kellene csengők, mik maguktól szólnak;

— Adjál engem vissza, az édes anyámnak!

Ujváry Miklós.

Matyi uram házasodik.

Irta: Körmöczy Ernő.

... Ott láttuk először a mosolygó napvilágot a telecskai dombok háta mögött.

Matyi bölcsője ott ringott által a szép tulipános ámbitus alatt. A jó Kati néni egyre csak törülgette szep-lős arcát a nagy istenáldáson, hogy ilyen szép egészséges gyermeket küldött. Eleinte egykedvűen nézte a hatalmas ujszülött az ismeretlen arcokat, csakhamar azonban észre vette, hogy ő volna itt az ur, vagy mi a csuda? Oszk olyan veszekedett rugkapalózásban tört ki, hogy az új bölcső is csikorgott bele.

Hát így a hatalmas erejű csemetén is megindult a jóslás. — Rézi néne hentesnek szánta, de a Jakab szomszéd inkább csak fináncnak adná... bátor azok mind cingár legények. (Tisztelet a kivételeknek! Szedő.)

Ugyanaznap tán csak egy órával utóbb a mi tiszta szobánk is bizéleg élénk képet nyújtott. A szép, virágos új bölcsőben egy egészséges, piros arcú gyermek meresztette ki kis szemeit a kíváncsiak felé, kik visszafojtott lélekzettel, előre hajolva nézték az ujonnan érkezett honpolgárt, ki nem volt más, mint — szerény magam.

Ugy gondolom, hogy szörnyen csodáltak; legalább a sánta takács felesége a Viktor néni, mikor jól megeresztett regiszterekből pokoli sivalkodást kezdtem s fűlsiketítően bögttem ki a magas c-ket, biz oda mondta:

— No legalább is Fáy András lesz a kicsikéből! (Valószínűleg Ney Dávidot értette a szegény.)

Ennyi jókívánság után nem csoda, hogy szépen cseperedtünk... Együtt pincikáztunk; együtt gomboztuk el a kék mándli valamennyi gombját; együtt métáztunk és a fészekszedésnél is tán egyformán szakadt le mindkettőnkéről a nadrág...

Az iskolában a tubákos rekt, ram gyöngéd figyelemből egymás mellé ültetett. Na, csoda! Hisz valamennyi sátoros ünnepet, disznótort s egyéb családi eseményt együtt evett végig velünk. Hálából mi aztán acéltollat ütöttünk a székébe; verebet csuktunk az asztalába s a kalapja mellé oda tűztük a tökfűlköt, hogy az utcán ugy defilírozott végig, mint egy kortes, nagy gyönyörűségére a komisz eseményeknek. (Már ő csak így titulált minket.)

Közbe persze ő is elővette a „fegyelmet“ s olyan hatot hegedült le rajtunk, hogy délben még a „barátfüle“ se izlett. Hanem azért csak megvöltünk.

Ez a gyönyörűség idő is elmúlt később... Bekerültünk a városba...

Persze, hogy a tudomány el ne párologjon, jónak láttuk alaposan végezni a dolgot s hogy szeretett professzoraink se nehezteljenek meg reánk, hát minden klasszist meg-

repetáltunk. Édes szüleinket — Isten nyugosztalja őket — közben a halál elszakasztotta tőlünk.

Hát csak magunkra maradtunk. „Hogy a tudományos pályáról le ne térjenek“ — mint az öreg Tóni bátyánk mondta, hát a rokonság adott hébe-korba egy kis pénzmagot össze. Persze össze kellett ám huzni magunkat!

Pepi néni, a jó hentesné, az mindig adott egy fél font „karmenád-lit“, hát csináltunk aztán sertés-karajt burgonyával. A tragikomikum az egész menuban az volt, hogy közönséges hétköznap csupán a „garnirungot“ ettük le, a hushoz aztán csak vasárnap láttunk hozzá. Így étlapunk kevésbé változatos, de annál izletesebb volt, mert bösz étvágyunkat dagasztotta a remény, hogy vasárnap a pirosra sült csabító sertés-karajhoz is odaérünk.

Csak hogy Matyi ur végre is megunt a sovány kosztot s beállt a főtanítóhoz preceptornak. Ahogy fordult-került az a furfangos szerencse, hát csak vitte addig, hogy az ő fatornyos hazájában beválasztották „mester“-nek. Micsoda? Szép, zöldzsulus a háza, bévül vadszöllős lugas, hozzá a föld... De hogy cserélne valakivel!

Én meg azalatt lerugtam az érettségit, oszt főlíratkoztam „egyetemi polgár“-nak. S mivel költség nem igen tellett, hát lettem olyan „száraz golya“. Hogy mi legyen ez? Hát a városban szorgalmasan körmögtem az ügyvéd urnál havi tizenöt sovány pengőért az idézéseket s egyéb kevésbé önálló periratokat, az indexemet meg a Béla komám mutatta be ott fönt. Néha kérdezték is tőle: „Mi ez? Hisz magát soh'se láttam itt?“ — de csak nagyobb baj nélkül usztunk...

Igy aztán bekerültem Aurél barátom irodájába „bojtár“-nak.

Multkor javába kapargattam kongó gyomrom kevésbé kellemes muzsikája mellett, mikor az ajtó óriási robajjal felpattan, egy stentori hang pokoli „szerbusz“-t ordít a fülemben s a hang ócska medveprémes télikabátba burkolt birtokosa oda gurul karjaim közé...

Mire felocsudtam a két hatalmas csók varázsa alól, hát kit láttak szemeim?

— Matyi barátom volt azzal az ő jámbor, nyárspolgáriás ábrázatával, melyről leri a becsületes jókedv.

— No téged milyen szél hoz erre?

— Pszt! Barátom gondolta-n egyet, de nagyot.

— Csak nem?

— De bizony!

— És ki legyen a szerencsés leányzó?

— Hát a Nusi.

— No, a végrehajtó bájos leánya Kúnfalváról?

Ismerem. Csak hogy az atyus kevésbé diszes ábrázata mellett meg lehetős bogaras is.

— Majd csak elnézem. Hunem a ruhatáram jelenleg nincs egy vőlegényjelölt kistaffirozására elkészülve. Hát tudod jó volna...

— Sebaj! Az én garderobeom majd csak győzi...

Hát előkerítettem azt a smokkinggal kombinált császárkabátot, amelyikben még a fődirektor előtt drukoltam... próbálja... átkozottul szük... de csak ment valahogy.

— Hanem vigyázz! Valami merészebb komplementnál a szokat hánytatott ruhadarab zikker felmondja a szolgálatot!

— Ne félj!

Következett a piquet mellény ün-

nepélyes felöltése. Egyéb hibáit leszámolva, csupán a baloldalon a szív tájékán diszelgett egy kolbász zsír okozta folt, melyet valószínűleg tavaly a Gyuri nótárius disznótorján szereztem . . .

Már a nadrág könnyen ment, csak hogy veszett hosszú volt s azonfelül ki sem volt vasalva, amit is, tekintve a helyzet komolyságát, nem lehet megbocsátani egy nadrágnak.

Akkor aztán előkerült a tizenegy centiméter magas „Gigas“ gallér és a 20-as „Colorado“ kézelő. Persze a hozzávaló gombok egy sikkes gentlemannél okvetlen páratlanok. Ugy itt is. Az egyik sárgított acél-gomb ötágú koronával, a másik hatalmas emailrozott jószág, valami „vadászjelenet“-et ábrázolva.

No, lanem látni kellett volna Matyi büszke arcát, mikor így kicsipve nézegette magát garson lakásom egyetlen diszében, a nagy fali tükörben! Még a Tiszaújlaki bajuszpedró . . . jár hajsimitás . . . s aztán . . .

Akkor nézett a cipőire . . . Szent Isten! Iiz azok alapos folytonossági hibában leledztek! . . . mit csináljunk? Az egész almáriom alján nem találtam más lábravaló szerszámot, mint egy everlasztung félcipőt . . . csak tavaly nyáron csináltattam, de hogy huzza azt fel ilyen farkasordító hidegben?

— Eh! majd használ a melegített téglá — vágta félbe tépelődésünket a türelmetlen völegényjelölt s aztán hosszú sóhajok s bőséges kívánat után felült a szánra.

Tán sok is volt a jókívánat. Vigan röpült a szán s Matyi aggodva szedegetett össze pár jó gondolatot, míg kezében óvatosan vigyázotta hatalmas téllirózsabokrétára, mellyel Öneki fog kedveskedni.

A szél füttyülve szórta a hópelyheket az elhagyott uton . . . seholy lélek, csak épp a falu alatt siklott el mellettük egy szán . . . olyan furcsaképu ur ült benne s aztán oly erősen nézte Matyit, hogy a komoly Matyi is mosolyra huzta száját.

Ahogy Nusiékhez érkezett, hát alig tudták kihámozni a sok melegítőből.

Díkeió. Csokorátadás. Hogy aztán betértek a melegített szalonba, hát a mama lopva csak odasandított a lányra, ki gyöngéd rózsapirral arcán mutatta, hogy elértette a célzást.

Kedélyesen kezdték a társalgást. — No maga csunya! — szól a mama, hát mégis el mert felénk jönni?

— Már a mult télen ígerte — toldotta meg a fekete szemü Nusi. — Nehéz az ut s valami mindig lemaraszt — most is rossz omen ért az uton. Egy Árpádsipkás majomképu urrel találkoztam a falu alatt, ki . . .

— Mi . . . i . . . i? majomképu? — hápogta a mama — az én férjem?

— Hallod Nusi! — a te apád majomképu! Ilyen neveletlenség!

S a szelid mama hamarosan olyan hárpiaivá változott, hogy no!

Matyiról csorgott a veriték. . . Közbe csak úgy csattogott a sok diszes, válogatott titulus a feje körül. Hiába erősítette, hogy hisz ő nem ismerhette láttatlanba — biz úgy lehordták, hogy azt sem tudta, hogy került kívül, még a bundás „Pagát“ kutya is utána vakkantott egyet, majd hogy meg nem szabta a vasalatlan nadrágot.

* * *

Másnap épp lábammal méregettem

a szoba hőfokát a dunyha alól s dideregve szívtam egy „Jenidgét“, a diszes pipatorium utolsó tartalmát, mikor szerény kopogás után havas medvebörgallérban Matyi állit be.

Mindjárt láttam, hogy „baj“ van, mert máskor oly derüs arcán annyi szomorúság volt rajzolva, mint egy nyolchatosos napidijának a hónap végén.

— No, lesz-e lakzi? — Dehogy lesz! Tudtam előre! Képzeld!

Es siralombházba illő ábrázattal elmondta a szomorú históriát.

— De most rajtad a sor! Csak úgy ne járd, mint én.

Aztán csöndes rezignációval bükte hozzá:

— Legalább a csokrot megmenttettem volna!

Nuri beg Tankovits.

Irta: Lengyel Henrik.

Allahnak prófétája, ki már több mint ezer éve alusza nirvanikus nyugalomban az igazak álmát, bizonyára még megfordulna sirjában, vagy legalább gonosz álmai volnának, ha tudná, mennyire rövidlátó volt akkor, midőn bölcsnek képzelt életszabályait dogmatikus magaslatra emelte s új, — egyedüli üdvözítő vallásának sarkalatos pontjai közé sorozta.

Bár tagadhatlan, hogy szeretett népének fogyatkozásait alaposan ismerte s az ellenszereket mély értelemmel s ritka helyes érzéssel választotta meg, — de törvényeinek megállapításánál nem gondolt a kor haladásával járó esélyekre, melyek nem ritkán szolgáltatnak kibuvót a kórán merev regulái alól.

Nem szenved kétséget, hogy a keleti kényelemten tespedő jámbor moslim tükörsimára borotvált koponyája habár — tenyésztési célokra nem is, de tisztaságra nézve annál üdvösebb találmány!

Azon fölül esetleges fejbeverések-nél az antiseptikai gyógykezelésre nézve is nagy jelentőségű körülmény.

Aethikai szempontból sem eshetik kifogás alá, hiszen a nyugat modern gavallérjai borotvállás nélkül is hasonló sorsra szoktak jutni.

Hogy mily szerencsés gondolat, hogy a mecse, szent falai közé csupán — lábfürdő után lehet bejutni, — mely célból minden imaház mellett különböző térfogatu lábak barátságos befogadására szolgáló patakok ezüst hajjai csobognak — azt hisszük, szintén fölösleges bizonyítgatnunk.

Hát, ha még figyelemmel kísérjük a szent hajlék bensejében lefolyó dolgokat.

A mai népnevelési rendszernek a test edzésére nagy súlyt fektető irányzata aligha nem e mecsetekből indul ki s ha a régi görögök véletlenül később élnek, e tekintetben a moslemintől sokat tanulhattak volna.

Szóval a svéd, a parterre — és a hány féle gimnasztika csak van a világon, mind — kis Miska a mellett, amit Mohamed hívei imádkozás közben mecseteikben véghez visznek!

Természetes, hogy ezek után jó étvágygyal rendelkeznek, hogy gyomrukat azonban valahogy el ne rontsák, erről is gondoskodik az összes bölcseségek kiapadhatlan forrása, — a kórán.

Ép úgy tiltja a kábító italok élvezetét is, s ha csakugyan élvezetnek mondható, — úgy szerencsésük, hogy Noéh, midőn a bort fölfedezte, nem lett egyszersmint — sörgyáros is, — mert míg a borivás szigorúan

tiltva van, a sört bátran ihatják, mivel Mohamed idejében még seholy sem léteztek sörgyarak, — még Kóbányán sem! (Legföllebb csak bor — gyarak!) Azonban ideje, hogy tulajdonképeni tárgyunkra térjünk át.

Utóbb említett körülmény, — hogy t. i. Mohammed a sörivást ismert okokból nem tiltotta meg, volt oka annak, hogy Nuri beg Tankovitsnak — egy hercegovinai jókora török község érdemes müezzinjének egy napon szépen kitették a szürét az eklézsiából.

Negyven felé járhatott. — Derék szál ember volt. Termetét a déli nap heve magasra nyujtotta s arcát érdekes sötét árnyazattal vontá be.

Alla simára volt borotválva s bajuszának két vége a föld közép-pontja felé irányult.

Billiárdgolyó simaságu fején magas sötétbordó színű fez hetykélkedett, melyet keskeny, fehér turbán vett körül, selyem mellényét sárga vörös színvegyülékben bizantinikus stílyű figurák díszíték; — zsebeiből arany színű láncok lógtak ki; — nadrágja tegethófkék posztóból vala készítve, mely a cipők alatt majdnem a térdhajlásig erő bőséggel rendelkezett, a bokánál azonban feszesen a lábszár-hoz szorult.

Lábait sárga saffiánból készült papucsokba bujtatta, melyeknek első része hegyes csucsban görbült föl-felé s élénken emlékeztetett az új holdra.

Keleti jellegét tunya, hanyag magartartása egészítette ki.

Felebarátai nemcsak tisztelték, hanem bámulták is, — lévén becsületes, jó ember, ki azonfelül oly torokkal rendelkezett, melylyel tulharsogta még a jerichoí kürtöt is!

Ha fölment a minaretre, — mely egy óriási gyertyaszálhoz hasonlít — s mély áhitattal énekelte a négy világtájba az »Allah ekber es hadi su la illa illallah«-t a jámbor hívők földre borulva dicsőíték Allah nagyságát, de egyszersmind hálát is zengettek neki, hogy Nuri beg Tankovitsnak ily gyönyörű hangot adott.

Ha déli imáját elvégezte, leszállt a minaretről s rendszerint egy szük utcának tartott, mely alakját néhány lépés után teljesen elnyelte.

Nem került elő aztán egész alkonnyatig, midőn újból a minaretre kellett mennie, Allah dicsőségét hirdetni.

Ha indiszkrététek akarunk lenni s követjük a müezzin titkon abba a bizonyos szük utcába, — látni fogjuk, hogy egy emeletes féle török stílyű faház előtt — melynek emeletére a keskeny oldalon kívülről falépcsők vezetnek fel — megáll, óvatosan szétnéz, s aztán a hiuz gyorsaságával szalad fel a lépcsőn.

E ház nem egyéb mint egy — oh jaj, hogy ki kell e szót mondanunk, kocsma, még pedig csak kívülről keleti jelleggel, belülről európai csinynyel berendezve a község keresztény tisztviselői s a helyörség tisztjei számára.

A vendéglősné özvegy asszony, — Mózes hitvallásához tartozó, — de hogy minden gyanut eloszlássunk, előre is kijelentjük, nem ő volt Nuri beg mágnese — viláért sem!

Az özvegynek, — mint minden jóralvó kocsmárosnénak — egy gyönyörű tizenyolc éves leánya volt, — egy európai, mint keleti felfogás szerint valóban szép és elbájoló!

Csoda-e hát, ha Nuri beg Tankovics gyulékouy szive is tüzet fogott, oly tüzet, melyet még a vörös tenger vize sem lett volna képes eloltani! Ezzel tehát nem is kísérletezett, hanem más szerhez folyamodott.

Aldás és dicsőség neked oh Allah, hogy a te prófétád bölcsességének is volt határa!

Aldás és dicsőség neked oh özvegy korcsmárosné, hogy pincédben kitűnő kóbányai palacksört is tartottál rak-táron! — gondolá magában Nuri beg Tankovits.

Ez, oh ez volt élete fentartója, ez volt, melyben — miként mecsetbenés előtt a lábait, — bánatos lelkét megfüröszte, hiszen e ház volt lelkének igazi mecsetje, melyben imádott bálványá lakott.

S bár sohesem mierte volna érzelmeit elárulni, a leány és anyja mégis gyanították, mi megy selyem pruszlikos keblében véghez, de ennek csak örülhettek, hiszen ő lett üzletük legkiadósabb kundschafja.

Ebéd után fölment, törzshelyére ült, cigarettára gyujtott s illatos füstöt eregetve, egyik palack sört a másik után üritette ki, úgy, hogy este fele 25-30 üres palack állt asztala alatt rendes sorokba rakva.

Orra vörös lett, mint a fején levő fez, szemei fénylettek, mint vadmacskáé, — lelke a hetedik égben uszott, — ennyiben nyilvánult a sörnek hatása, — egyéb bolondságra nem vitte.

Minden palack egy-egy kulcs volt menyországához, hiszen mindeniket a szép korcsmáros leány saját kezüleg hozta asztalára, — s így Nuri beg Tankovits nem csak a sört, hanem a leányt is elnyelhetette, persze, utóbbi csak fénylő szemével.

A leány mosolyogva állt odébb, Nuri beg Tankovits pedig jó nagyot sóhajtott, végül aztán fizetett s ment, fölmászni a minaretre, Allah dicsőségét újból hirdetni.

Ilyenkor fájó lelkének minden hevé, szerelmes szívének minden érzését imájába öntötte s a buzgó hívők földre borulva imádkoztak s bámulták a müezzin gyönyörű énekét.

Igy ment ez sokáig, — nagyobb veszedelem nélkül.

Egyszer azonban a szegény Nuri beg szenvedélye annyira kitört, hogy — jónak látta a sörtől teljesen berugni s midőn este, nagy nehezen fölmászott a minaretre „Allah nagy és Mohammed az ő prófétája“ — helyett azt találta a négy világtájba kürtölni: „Drága Annikám, szeretlek, s ha nem leszel enyém, leugrom a minaret tetejéről!“ Ugyan nem ugrott le, de azért mégis kitörte a nyakát, mert természetesen szépen kitették szürét az eklézsiából.

Szegény Nuri beg Tankovits, bár csak a sörivást is megtiltotta volna Allahnak prófétája — Mohamed!

Elszáll az élet . . .

Elszáll az élet, visszafaraghatatlan,
Mint repülő madár;
A dajkanóta is füledbe cseng még,
S már les rád a halál.

Hiába főtél égbe a sasokkal,
Porrá lesz, mint a vakond;
Csüngj milljók üdvén, nem marad egy
[ember,

Ki érted könnyet ont.
Hős és korcs nemzedék kipusztul, elfűn,
Mint nyuszgő hangyaboly;
Mint szépet lángész alkot, jégvirághént
Elenyész, fölbomol.

Mégis az boldog csak, kinek agyában
Örök vágy s eszme forr;
S halandó bár, a végtelenbe dob fényt,
Mint hulló meteor. *Patyi István*

Ejjeli menedékhely.

Nem régen történt, de megtörtént; akkor volt, a mikor »megállt a vonat«. Mihály bátyám — egy jóképű bácskai földesúr — a kinek rendszeren ilyen »peche« szokott lenni, a többiekkel együtt Pesten rekedt. Pannaszkodott is nekem emmiatt a netovábbig, káromkodott is akkorákat, hogy a Bazilika keresztje lezuhant volna, ha azt meghalja; — de azért — úgy vettem ki a magaviseletéből és szavából — nem nagyon bánta a dolgot. Legalább alaposan kimulathatta magát.

Vele esett meg a dolog. Mikor a sztrájk beütött és a Szabadkára indulandó vonatok sem indultak, fujva, lármázva és a Julcsát, az ő szegény, jó feleségét folyton emlegetve, prűszkölt a kávéházban, a hol az esti — recte éjjeli — teendők felett tartott kupaktanácsot egy bácskai triumvirátus. Mihály bátyám minden áron a szolid élvezet mellett akart maradni, míg a másik kettő egy zentai és egy óbecsei száműzött, hangos mulatozás után áhitott. Mihály bátyám hajthatatlan maradt és elhatározta — persze az újságokban történt hosszas keresgélés után, — hogy elmegy a Vigszínházba, megnézi a német színészek klaszikus előadását. A »Nacht-Asyl« az »Éjjeli menedékhely« volt a repertoiron.

Dictum, factum. De ember tervez, Isten végez. Bácska nem tudja, hogy a német színészetnek Pest lakósaikra akkora hatása van, hogy olyankor a színház kapujára kifüggesztik a kasszasikert jelző táblát: »A mai előadásra minden jegy elfogyott«. Most már még jobban bosszankodott. Végleg lemondott arra az estére a nemes szórakozásról és feltette magában, hogy egyszerűen megvacsorál és lefekszik. — A nagy köruton betért egy vendéglőbe és szándékát végrehajtandó egy asztal mellé telepszik, a hol már valaki — egy válogatott eleganciával öltözött nő ült, a ki látszólag már várt valakit. Mihály bátyám illedelmesen köszöntött, bocsánatot kért, hogy oda ül, mert más hely nem volt. Ám ezt csak Mihály bátyám mondta, valóságban volt hely.

Fél óra múlva már élénk beszélgetésbe merült a két »véletlenül« összekerült vidéki alak. A nő ugyanis szintén vidékinek mutatkozott be, az Alföldről való és várja a Józsit, az unokaöccsét. De hát úgy látszik nem jön, miért is Mihály bátyám azt az ajánlatot tette, hogy kocsit hozat és hazaviteli ő nagyságát a Hungáriába, a hol — mint mondta — a sztrájk óta lakik. Ez ellen meg a nő tiltakozott, míg végre elhatározták, hogy mindegyik külön, de azért ketten együtt elmennek, nehogy felőlük rosszat gondoljanak...

Mihály bátyámnak tetszett az introductio, de azért, mikor egy kevésbé forgalmas utcában levő kávéháznak különszobájában, a hova hölgyével együtt »csak úgy betévedt«, a dolgok illetén járása felett elgondolkodott, majd, hogy el nem szégyelte magát. Társa, az »előkelő idegen« nő, egészen otthoniasan érezte magát Mihály bátyám és a sorban felvonuló champagner-üvegek oldalán, de Mihály bátyám valahogyan nagyon elszontyolodott... Elgondolkodott... Mit csinálnak vajjon otthon? A Julcsa, az ő édes, szegény felesége, járt folyton az eszébe. És milyen tökfilkó is ő! — Nem lehetett volna el egy pár perccel hamarabb a Vigszínházba, a hol az »Éjjeli menedékhely« lett volna a

szórakozása?!... És most már jót aludhatna.

Mig ő ekként álmodozott, a nő egészen nyugodtan folytatta utközben megkezdett és kellemesen hangzó elbeszélését, Pestre jöveteléről; Mihály bátyám azonban minderről mit sem tudott, vagy legalább nem látszott azt tudomásul venni... mert bóbiskolni kezdett. Linus, mert úgy hívták a hölgyet, a sértettet játszotta, keserű szemrehányást is tett Mihálynak, mert hogy — úgy látszik — rosszul érzi magát az ő társaságában, avagy talán — a feleségére gondol? Mihály... elpirult és valamit hebegett, hogy: nem — azaz igen, arra gondolt, hogy az este az »Éjjeli menedékhely«-hez akart menni és hogy most...

— No, no, édes, jó Miskám — szólt Linus, míg Mihály bátyám hájában kotorászott — ne félj, lesz neked ma még jó éjjeli menedékhelyed.

* * *

Reggel van. Azaz még csak hajnalodik. A lomha főváros most bontakozik ki a puha ágyakból. A terézvárosi templom tornyán négyet üt a harangóra... Az Andrassy-ut és Gyár-utca sarkán egy padon egy részegnek látszó alak összekotródva, szundikálva ide oda dülöng. Az arra felé járó kofák és milimárék hangosan nevelve tesznek rá megjegyzéseket...

András, a rendőr egy párszor már arra járt, de nem akarta az alvót bántani. Most azonban, hogy már nagyon világosodik, elérkezettnek látja az időt arra, hogy megzavarja Mihály bátyámk amugy sem nyugodt álmait. Mert Mihály vala az, a ki hölgyét hazakisérni akarván, a helyütt elfáradt, leült a padra... és azután erőt vett rajta az álom és a tulságos mértékben elfogyasztott különféle nemű és minőségű alkohol...

András oldalba lökte Mihály bátyánkat és gyöngéden — már a hogyan ő tud beszélni gyöngéden — megszólítja:

— Hej, tessék felkelni, mert külföldben osztég baj leszen!

Mihályra nem hatott rögtön a szózat és csak a második legyintésre emelte fel nehézkes fejét. A helyzet nem volt előtte eléggé tiszta és mikor a rendőr azt kérdezte tőle, hogy: hallja-e, mit keres maga most itt? nem volt neki egyéb válasza, mint ez a két szakadozottan kiejtett szó:

— Éjjeli menedékhely!

Füredi.

A kritika.

Van-e, a ki e nevet nem ismeri? Van-e, a ki a kedvezőtlen kritikát elviselni tudja? Bizonyára nincs senki, a ki e nevet nem ismeri és nincs senki, a ki a kedvezőtlen kritikát szívelni tudja. Mert a kritika olyan, mint a lakodalmi menet időjárása: — csak úgy ér valamit, ha kedvező.

Egyébként a kritika eredetéről és jogosultságáról eltérnek a nézetek. Sokan szükséges rossznak tartják, mely mintegy büntető következmény sujt le a rokonszenvünket nem bíró, vagy éppen hanyag színészekre. Ismerünk azonban egy gyönyörű mesét a kritikáról, annak eredetéről.

E mese szerint a kritika a *Munkának* és az *Igazságnak* legrégibb leánya volt. Születésekor az igazságnak gondviselésére bízott s az

nevelte föl a *Bölcsesség* palotájában. Különös szép tulajdonságai által csakhamar tiszteletet szerezvén magának az ég lakósaik között, a *Képzelt* nevelőjévé tétetett s azon hatalom adatott neki, hogy a Muzsák seregében, midőn ezek Jupiter trónja körül énekeltek, a taktust verhesse.

Hát valóban ez volna a kritika rendeltetése: forrása a munka és igazság legyen és bölcseséggel kormányozza a képzeltet. Fiatal ember ne akarjon soha döntő sulyu kritikát mondani. Haszonkeresés és hízlekedés, vagy személyes vonzalom ne vezesse soha a kritikus tollát, a mint hogy a gyűlölet se vezesse.

Azt se higgye soha magáról a kritikus, hogy ő a közvélemény nevében beszél. Mert egy ember — az csak egy ember, tartja a példaszó. Azonkívül az ilyen kritikus azt hiszi magáról, hogy csak egyedül ő az, a kinek mezitláb szabad belépni a Muzsák templomába...

Hanem én sem sorolom fel tovább a helyes kritika szabályait, mert könnyen rám pirithatnak, hogy én mondom a kritikusokról — kritikát.

Ács Jenő dr.

A kölesönként könyv.

Írta: Kugler Nándor.

Gyakran, sőt igen gyakran kicsinyok szüli a legnagyobb okozatot. Ezen az axiómán lehet vitatkozni, veszekedni, sőt össze is veszni, de eltagadni nem. — Általában, gyakran mégis fennáll és tartja magát nemcsak a köznap, de általános érdekű eseményeknél is. Nem állítom ugyan, hogy a német-francia háborút egy odavetett szó, valamely diplomatának elhevenyészett nyilatkozata okozta volna, miután tudvalevő, hogy ezt a háborút két nagy nemzet századokon keresztül táplált gyűlölsége és versengése a gazdasági, politikai és világhatalmi terén készítette elő, ellenben igazolja például a Kati mosónéval történt eset. Kati mosóné t. i. megtiltotta az ő Janikájának, hogy az országot porában játszzék. Jani, amint ez különben előrelátható volt, mindazonáltal vagy éppen ezért és éppen az országot választotta szórakozásainak színteréül. S mi történt? Egy szép napon egy arra száguldó automobil elgázolta és — ime az okozat: az automobilista, aki szintén, de testi épségének megőrzésére nélkül esett ki a járműjéből, a lábatörött fiúcskát magával vitte, — hanem hát ez más történet.

Elég az hozzá, hogy én föltétlen híve vagyok a fönt felállított axiómának. Különösen, mióta ezirányu tapasztalatim tárházát a Rózsika leányom esete gazdagította meg.

Rózsikának t. i. kis fehérszörű kutyája volt és fogják Önök hinni, hogy eredetében ez a kicsi, ugató, farkacsóváló fenevad volt okozója annak a nagy eseménynek? Pedig úgy van, határozottan úgy, mert — de mondjuk el sorjában.

Rózsika leányom tavaly elvégezte a tanítónőképezdét és azóta derűborura pályázati kérvényekre és azokra járó bélyegekre pazarolja az idejét és a pénzét. A pénzét mondom, mert szegénynek lévén, no meg azért is, hogy a tanultakat el ne feledje, addig is, míg valamely tanítónői állás elnyerésével jövőbeli életének biztos alapját megvetné, privát órákra jár, helyesen, házaknál oktatja az oktatásra szorult ifjúságot és ez irányban kifejtett fáradsága díjaztatván, ezekből a díjakból telik stempelre is.

Az elmúlt nyáron kapta ajándékba azt a kis kölyökkutyát valamelyik tanítványa édesanyjától, hogy melyiktől, arra már nem emlékezem. Ellenben igen élénken emlékezem arra, hogy az a kis bestia meglehetősen rakoncátlanodott és különféle csínyeket követett el, amelyeknek elmondásától, miután azok történetem keretébe nem tartoznak, olvasóimat megkímélendőnek tartom.

Rózsika azt állítja ugyan, hogy Dudi, (ez a neve a kedves állatának) csak azért csintalankodik, mert egyrészt tevékeny és tettrevágyó ambiciózus lelke sarkalja, másrészt, mert játszótárs hiányában unalmát üzi el ezekkel, vagyis szórakozik, de én, ámbátor lehet, hogy Rózsikának van igaza, hisz ő tanítónőképezdét járt és a fiatalság nevelésének módszerét tanulta, de, mondom, én inkább azt hiszem, hogy Dudi csakis ősapától öröklött, tehát vele született és a hosszú szelidítés ellenére is ki-kitörő vérszomju vadállati aviditívásból cselekszi meg azokat.

Történt ugyancsak az elmúlt nyáron, hogy egy idős uriaszony éppen a mi lakásunkkal szemben vett lakást. Miután pedig esténként ő is, mi is az utcán szoktunk sétálgatni, könnyen eltalálható, hogy rövidesen megismerkedtünk, amely ismeretség révén, miután a szomszédnő egyszer beszédközben elárulta, hogy értékes szépirodalmi könyvgyűjteménye van, Rózsika egy kötetnyi folyóiratot kölcsön kapott tőle.

Nyáron azonban a nappalok nagyon hosszúak, ellenben az esték rövidek s mivel Rózsika napközben keveset, annál többet azonban este szokott olvasni, s mivel, mint már említém, a nyári esték rövidek, a könyv sokáig maradt nálunk.

Ez t. i. az egyik oka.

A másik — nem szépítem a dolgot — az, hogy Rózsika általában nem tulságos vigyázattal bánik a könyvekkel és így esett meg, hogy a könyv a pamlagon, amelyen olvastott, ott felejtődött.

S most következik történetem főepizódja.

A pamlagon aludt gazdanője mellett Dudi is; békességben és csendben, amíg amaz ott heverészve olvasott. Mikor azonban a priváta ideje elérkezett s Rózsikát a kötelesség szólította, Dudi már nem hevert békességes csendben, hanem, alkalmasint ismeretei terjesztésére rágicsálni kezdte az illusztrált folyóiratot s örökké kideríthetetlen titok marad, vajjon valamelyik a könyvben talált rossz novella, vers vagy illusztráció gyullasztotta haragra Dudinak Rózsika nézete szerint ártatlan s romlatlan lelkét, de azt néhány órával később egész határozottsággal megtudtuk állapítani, hogy Dudi a könyvvel úgy bánt, mint teszem azt, unokatestvére róka koma a körmei és fogai közé szorult nyulival szokott banni; érthetően kiejtve: csunyán összevissza tépte a könyvet.

Hogy Dudi ezért a csinyjáért — Rózsika élénk ellenvetése dacára is, methodikus nevelési adagban részettett általam, fölösleges külön kiemelnem, csak hogy, ha valószínűsége mellett Dudi erkölcsi ártatlansága nem is volt kizárva, a könyvnek eredeti állapotába leendett visszaillesztése a természet törvényeibe ütköző fizikai lehetetlenség maradt.

Rózsika sirt, Dudi fájdalmasan nyöszörgött, én pedig ez eseménynek lehető következményeit latolgattam jóformán háborgó kedélyvel, miközben a sarokba szoruló Dudit

határozottan gyilkoló szemekkel méregettem.

Igen kényelmetlen, sőt kellemetlen helyzet, amelyből kibontakozni csak egy módon lehetséges: a könyvet újból megszerezni.

Első pillanatban ez igen könnyű feladatnak látszik, ámde a helyzet és a körülmények figyelmes latolása mellett mindinkább bonyolódottabbá válik.

Mindenekelőtt városunk egyetlen könyvkereskedőjénél nem volt rak-táron; azután a kiadónál csak diszkötésben volt kapható, míg a Dudi által szomorú sorsra juttatott példány egyszerű, barna, recés, fénytelen kötésű volt. Azonban és erre büszke vagyok, — Napoleon is a legnagyobb veszély pillanataiban mutatta meg hadvezéri lángeszét — meghoztam a diszkötésű példányt, odavittem a könyvkötőnek és titoktartás fogadalmá alatt megrendeltem a kötet kellő metamorfózisát.

Ugy hiszem ez is hallatlan esemény az irodalom terén.

A könyv tehát egy pár héttel később igénytelen, fénytelen barnaságában ott diszlett Józsika asztalán, további pár héttel később pedig viszszerült tulajdonosához. Az az nem ugyan ő, hanem egy diszes ünnepi ruhájából le és a hétköznapi átvetkőztetett termék — került volt vissza.

A tisztas öreg hölgy azonban a jámbor csalást nem vette észre, sőt ime az okozat, megdicsérte Rózsikát, amiért oly tisztán tartotta a könyvet és kilátásba helyezte, hogy az ő rendszerete, tisztasága és csinosossága meghozza a maga gyümölcsét.

Rózsika elpirult egészen a hajatővéig s zavarában a földre sötötte a szemét, ami láthatólag meghatotta az öreg hölgyet, mert magához ölelte Rózsikát és megcsókolta mindkét orcáját.

Én — Dudira gondoltam és meghatottsággal gondoltam arra a tizenegy forintra, amelyre a Rózsika rendszere kerültette.

Hanem, hadd mondjam tovább.

Ujabb egy pár héttel később, a nappalok már jóval rövidebbek, az esték pedig ugyanannyival hosszabbak lettek, egy ilyen estén tehát a kedves öreg asszony bekopogtatott nálunk és miután helyet foglalt, azon kezdte, — hogy Rózsikát kiküldte a szobából.

Azután pedig rövidesen megkérte a lányom kezét a fia részére, aki a Dunántul egyik szép városában gymnasiumi tanár. A fia ugyan még nem ismeri Rózsikát, de izlésük annyira egy, hogy több mint bizonyos, megtetszik neki. A fiu pedig azon derék ember, akibe láttatlan is bele lehet szeretni.

Mondjam tovább?

A múlt vasárnap ünnepeltük a fiatalok násznapját s most, hogy Rózsika jövődő élete pályája biztos alapon nyugszik, nem átalom a házassága történetét közre adni főképen azért, hogy e történet fejezetében föllállított axióma igazságát újabb tételekkel erősítem.

Mert ha Rózsika ellenkezésem ellenére is Dudit a háznál nem tartja, ha Dudi nem kezd ki a maga módjára azokkal a regény és versirókkal, — azonban, minek ismételnék egy már bebizonyult megdönthetetlen tételt?

Akinek szüksége van névjegygyre az rendező lapunk könyvnyomdájában.

Ha rád gondolkok...

I.

*Ha rád gondolkok néha néha
Ábrándos, kedves kis leány
Úgy érzem, úgy gondolom magamba
Mélyis szerettelek talán.*

*S ha méla arczod látom,
A melyről a bú dereng reám,
Tudom, hogy te is szerettél
Szívedből mélyen, igazán.*

II.

*Mikor a rózsák nyílnak
S a virágok illatoznak,
Akkor érzem a szívemet
A legboldogtalanabbnak.*

*Nyíló rózsá, múló illat,
Téged hoznak az eszembe,
Ki eltűntél, mint az álom
Bús emléked itt feledve.*

Pusztai Béla.

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

Jön az újév és ilyenkor, jól tudom, hogy sok kedves gondos előrelátó jó anya szeret a leányának valami kis farsangi meglepetést szerezni, — s kellemeset a hasznossal összekötni. Azért is hát első sorban az ideai bálidivatrol legyen szó levelemben, noha a farsangmaga még elég messze van tőlünk.

Ugy látszik, hogy a külső fény, pompa és ragyogásba annyira bele-szoktunk, hogy nemhogy lemondani tudnánk róla, de sőt még fokozzuk az eddigi mértéken túl is. A legtöbb bálidruha a legkönnyebb túlkelmékből készül, de tele himezve fémgöngyházpikkelyekkel és gyöngyökkel. Csakhogy az idén már nem mind tiszta fehér a bálidruha és nemcsak ezüst- vagy aranyfényű a himezése hanem piros, mint a lobogó tűz, a kelme és himezés egyaránt. lila mint az esteli pára a távoli hegyek fölött, rózsaszín mint a hajnali pirkadás, zöld mint a misztikus holdfényben a berek. És nem is fölötté drága, tekintve hogy a ruha jóformán kész, csak ráncba kell szedni a szoknyát és összeagatni a derekat egy kis kivágott bélés fölött. Ugyanilyen formába szabott és összeállított pikkelyekkel díszített egész ruhákat szépen skatulyába készítve lehet selyem és batisztkelmében kapni, vagy csipkebetétekkel összeállított egyéb könnyű kelmében. Kifogyhatatlanul leleményes az emberi elme, a szépnak a szemet és szívet megvesztegető szépnek kigondolásában és összeállításában.

A bálidruhákon kívül még egy egész sereg divatos apróság van, a melyet mindenki szívesen láthat ajándéknak. A remek övek puha bőrből, selyemből elkészítve, most természetesen az mind elől jól lenyúló divatos, hegyes formában készítve, gallérok, állógallérok, csipés, boá, himezés vagy finom préméből, elől hosszabb, rövidebb mellfodor vagy stólaszerűen benyúló végekkel. Azután a sok szép bálidruha, korcsolya-keztű, muff, sapka, kis gallér, kis kabát finom prémekekkel díszítve. Hát még az ékszerek sokfélesége. Meg a bálidruha, a mely az idén olyan parányi, hogy akár zsebbe, akár a kebelébe rejtheti az ember, — de lehet ugyan csinos, egy-egy türkizkapocs-sal ellátott kis ezüstlánc is hordani. És a virág, a mely az

idén ismét nagyon divat és a melyet egy kis arany- vagy fémkarikára erősítve szorítanak a konty körül. És a bálidruha cipő gyöngygel himezett atlaszból és a bálidruha stb. stb. Hát még az egyebek, a miket karácsonyra már most kell bevásárolni — a hasznos dolgok tömege — a a melyeket néhány év óta ügyes és gondos kereskedőink ilyenkor tömegesen kínálnak igen jutányos áron megvételre. Ajánlom mindenkinek, hogy jókor fogjon hozzá a megválasztáshoz. Ne hagyja dolgát az ünnepek előtti pár napra, a mikor már akkora a gondatlanok és elkésették tolongása, hogy valaminek a helyes megválasztására nincs is emberi lehetőség. A mikor már a vevő türelmetlen, mert nincs ideje a kereskedő meg ideges, mert kapkodni kénytelen, hogy mindenkit kielégíthessen. Hisz a ki megkísérli, látni fogja, hogy egy séta — de nem egy, hanem minden nap egy — a városban végig, a mindennel kecségető kirakatok szemléletében eltöltve, valóságos és tiszta élvezet. Még ha nem vehetünk is meg mindent, a mi tetszenék, sőt ha nagyon keveset vagy semmit sem vehetnénk, még akkor is pallérozzuk izlésünket, mert hisz némely kirakata a Belvárosnak valóságos iparművészeti kiállítást produkál. A ki nem hiszi, nézze meg.

Ida.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapestben, VIII., Rózsák Szi-lárd-utca 4. számú házában van.

Csak 70 kr. 100 drb. névjegy lapunk könyvnyomdájában.

Fényképezési kiállítás Zomborban.

A zombori műkedvelő fényképezészek elkatározták, hogy Zomborban: *Bács-Bodrogh vármegyei műkedvelő fényképezési kiállítást* rendeznek. Ezen kiállításnak célja, hogy megyénk amatőrjeit, kik eddig jórészt pusztai időtöltésből, sportszerűleg foglalkoztak a fényképezéssel, komolyabb munkára serkentsük, bennük a művészi becsvágyat felkeltve, nemes versenyre buzdítsuk, s így a kiállítás egy újabb bizonyosága legyen annak, hogy a mi Bácskánk nemcsak tejjel mézzel folyó Kánaán, hanem itt a művészet s a művészet is otthon van.

Ezen eszmétől vezérelve kérjük a műkedvelő fényképezészeket, hogy minket ezen törekvésünkben támogatni szíveskedjék az által, hogy a kiállításon műveivel részt vesz s az érdeklődést ismerői körében is terjeszti.

A kiállításra vonatkozólag egyelőre a következőket közölhetjük:

A kiállítás megnyitása: 1905. május 18., a Schweidel-szobor leleplezésének napja.

Helye: Zombor, a városház nagyterme.

A kiállításon részt vesznek a Bács-Bodrogh vármegyei műkedvelő fényképezészek; részt vehetnek idegen megyebeli műkedvelők is, de azok kitüntetésre igényt nem tarthatnak.

Helpénz a kiállításon négyszög-méterenkint 2 kor., azonban a legkisebb tárgy után is legalább fél négyszög-méter terület után bér fizetendő.

A tiszta jövedelem a kiállítás megnyitásának napján Zomborban leleplezendő Schweidel-szobor javára fordítatik.

A kiállított képek teljesen sajátkezü készítmények legyenek.

A képek keretezve vagy keretezetlenül külön-külön, vagy egy keretben csoportosítva is lehetnek, de okvetlenül felragasztandók, vagy papírkeretbe teendő, esetleg albumban is beküldhetők.

Díjak: 2 arany érem és diszoklevél, 2 ezüst érem és diszoklevél, 2 bronz érem és diszoklevél, 6 diszoklevél.

A kiállításra való jelentkezés a mellékelt bejelentő lap kitöltése s annak a rendező bizottság titkárához 1905. március 31-ig való beküldése által történik. A képek beküldési határideje 1905. május 10. Az összes szállítói költségek a kiállítót terhelik.

A bejelentő-lapon levő adatok a tárgymutató szerkesztéséhez szükségesek.

Amennyiben a kiállítást illetőleg valami fölvilágosításra szorulnak, azt a rendező bizottság titkára (Krump Vilmos, felső keresk. isk. tanár, Zombor) adja meg.

Zombor, 1904. december hó.

Latinovits Pál, s. k.

Bács-Bodrog vm. és Zombor sz. kir. város főispánja a kiállítás védnöke.

Fernbach Károly s. k.,

a rendező bizottság elnöke.

Krump Vilmos s. k.

a rendező bizottság titkára.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

December 31. Máv. altiszti kör műpártoló osztályának Sylveszter estéje saját helyiségében.

December 31. Szociáldemokrata párt szervezet Sylveszter estéje a Hungáriában.

Január 7. A gazdakör bálja a Pest s ált. loda összes termeiben.

Január 28. Az izralita nőegylet tánc mulatsága a Pest szálloda összes termeiben.

Január 8. Kath. legényegyesület táncmulatsága, az egyet saját helyiségében.

Január 15. Az ipartestületi dalárda hangversenye és táncmulatsága a Pest-szálloda nagytermében.

Február 5. A szabómunkások szabadkai szakegyesületének mulatsága a Pest szálloda termeiben.

— **Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt szerdán a rendező időben jelenik meg.**

— **Főispáni kinevezés.** Latinovics Pál főispán a legutóbb tartott vármegyei közgyűlésen törvényadta jogánál fogva dr. Sági Samu vármegyei járásorvost. m. kir. szolg. kívüli viszonyban lévő ezredorvost, tb megyei főorvossá és dr. Cziráky Gábor topolyai ügyvédet tb. főügyésszé nevezte ki.

— **Dr. Városov Gyula püspök diszpolgársága.** Zombor szab. kir. város kegyuri bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén Anday Gerő indítványára egyhangulag elhatározta, hogy elnök Hauke Imre polgármester után a törvényhatósági bizottságnál dr. Városov Gyula székesfejérvári püspöknek zombor város diszpolgárává leendő megválasztását fogja indítványozni.

— **Táblai bíróból ügyvéd.** Bányai Miksa, szegedi ítélőtáblai bíró, — mint értesülünk, — legközelebb nyugdíjba vonul és Bács-Almásón ügyvédi irodát nyit. Bányai a szegedi jogászvilág egyik legtalentumosabb tagja, aki mint szabadkai törvénytörvénybírója a helybeli társadalomban is jelentős szerepet játszott.

— **Adományok.** A Fehérkereszt-Egylet karácsonyfájára még a következők adományoztak: Özv. Váli Béláné 1 k. 20 f. Schneider Jánosné 2 k. Hegedűs Lénárd 1 k. 60 fillér, főtisztelendő Mamuzsich Félix 2 k. Paukovics Andorné 10 k. Mamusich Lázárné 10 k. Vukovics Sárika 4 k. Kertész Sándorné 5 k. Eberhardtné 2 k. és füge, Bilitz Jakabné 4 k. dr. Gerébné 4 k. Vukovics Gáborné 4 k. Vojnits Simonné 6 k. báró Rédl Béla karácsonyfára és ujévi üdvözlét beváltásáért 30 korona, ifj. Szemző Gyuláné 10 k. Polyákovits Mariska 5 pár harisnya, Maurer Julia 100 mézes kalács, Geiger A. Mórné 10 csomag rizs, Kovachich Károlyné 20 csomag rizs, csemege, Krauser Károly 30 pohár, 20 kanecso, Kunetz Kálmán 6 bögre, Mukits Ernő alma és dió, Lux nővérek füge, narancs és két meleg kendő, Dekker Gyuláné 2 kosár dió, Milassin Illésné 1 kosár dió, 10 csomag liszt és cukor, Schulhoff Albert 8 pár harisnya, Szilberleitner F.-né csemege, Fierst cukrász sütemények, Mayer Mór 200 sütemény, Kunszabó Mihály 2 nagy kalács, Mayer Györgyné alma és dió, Neuhausz Bernáth 2 kis ruha, 2 meleg kendő, 1 fiu ruha, Kramer Antalné 12 méter barchet, Kunetz Testvérek 24 meleg kendő, 12 zseb-kendő, Strasser Béla 7 m. barchet, Szigeti könyvkereskedés 12 darab ceruza, 24 írka, Eperjessy Béláné 12 pár harisnya, Beck Sándor szt. János kenyér és dió, Ripp Bernáth 12 drb zsebkendő, Róth N. 48 toll és tollszár, dr. Patek Jenőné 5 kis ruha, 5 fejkötő, Szalay János 6 füzér füge, narancs és dió, Csillag és társa gyermekjáték, N. N. rizs 5 kg. liszt, 1 kosár burgonya, Illgen N. füge, 6 csomag Franck-kávét, négy csomag mazsola szőlő és 4 csomag rizs, Tumbász Ferenc 2 meleg kendő, Buzás Lydia 3 csomag füge, Mészáros Gáborné 18 pár harisnya, Taussig Vilmosné 20 méter barchet, Braun Illés 6 meleg kendő, Kramer Antal 1 fiu ruha, Kiss István csemege, Sugár Béla sapkák és zsebkendők, Wilhelm 2 pár cipő, Róth Árminné 2 pár cipő, Havas Ferenc zsebkendők, Balázspiri hentes 50 kolbász, Ohrmann Károlyné 10 darab kis edény, Deusch Izidor gyermekjáték, Tenner gyermekjáték, Müller Mór csemege, Zalán B. különféle szappan. A Fehérkereszt-Egylet ismételt köszönetét fejezi ki az adományokért, továbbá azoknak, kik az ünnepély fényét megjelenésükkel emelték és végül hálásan kell megemlékeznünk Tumbász Lázár ur előzékenységéről, amennyiben a Pest-szálloda termék szives volt átengedni.

— **A karácsony angyala.** Megszületett a kis Jézuska a világ megváltója, hirdelve a keresztény világ nagy örömét — „Rorate Coeli”, de kellett neki egy angyal, aki szűzies szárnycsattogásaival hirdesse a kis Jézus születését. Egy lilomszál — egy rózsabimbót szállított a kis Jézuska magához Gömör Lujzika képében anyja és övéi végtelen fájdalomra a vallás ájtatos szentségeinek felvétele után életének 14. évében. Elhunyt növendéke volt a helybeli Miasszonyunkról címzett apácintézet IV. osztályának legkitünőbb

növendéke. A szomorú anya és rokonság legyen megnyugodva az általános részvét mellett.

— **A szeretetről címzett nőegylet karácsonyfájára** ujabban adakoztak: özv. Krenzlein Józsefné 10 kor. Sztojkovits Dusánné, Birkáss Gyuláné 6-6 k., Dr. Váli Gézáné, Dr. Váli Dezsőné, Dr. Váli Dezső, Eberhard Mihályné, Szanitter Tivadarné, Kammerer Mihályné 5-5 k. Steinfeldné Rákits Juliska, Montalion Józsefné 3-3 k., Jakobcsics Lázárné, Takács Edéné 2-2 k., özv. Rukavina Nándorné 1 k. 20 f., Kovács Endréné, H. L., Inotai Béláné 1-1 k., perselypénz a karácsonyfa ünnepélyen 12 kor. 51 fill. — Kovácsné Turbók Irma 1 kosár alma, 1 kosár dió, Krámer Antalné 1 kosár alma, 1 kosár dió, Rabstein Vilmosné 6 üveg befőtt, 4 kgr. liszt, özv. Mánich Antalné 2 és fél kgr. borjúhús, 20 drb szappan, Takács Edéné 1 kosár dió, Wagner és Boholy barchet és 3 kötény, Fülöp Lajosné 1 kosár dió és alma, 1 üveg befőtt szilva, Kunszabó Mihályné 3 kalács, Dulich Tamás özvegye 1 pár pulyka, Tálassy Irma 1 kosár birsalma. Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák hála köszönetét.

— **Sylvester est a Kereskedelmi Egyesületben.** A Kereskedelmi Egyesület híven a hagyományokhoz, az idén is nagyszabásu estélylyel ünnepli az évfordulót. Mint már megirtuk, thée dansant rendez Sylvester este. A szűkebbkörű rendező bizottság már ülést tartott, melyen elhatározta, hogy megállapodtak a Lloyd vendéglőseivel, hogy minden az estélyen résztvevő egyén csekély összeg ellenében kap theát, sandwichet — quantum satis. A közönség részére különféle tréfás meglepetéseket tartogat a rendezőség. A tagokat ezuton hívja meg a rendezőség, a nem tagoknak holnap küldik szét a meghívókat. — Az előjelek után itélve, fényes táncestély fogja bevezetni a Lloydban a farsangot.

— **Uj pénzüintézet Zomborban.** Tegnap új pénzüintézet alakult meg zomborban, melynek címe: „Bács-megyeyi agrár takarékpénztár r. t.” Alaptőke 500.000 kor. 2500 drb. egyenként 200 korona névértékű részvényekben. Igazgatóság: Barta Arnold, madarasi dr. Beck Gyula, Fábry Samu, Galambos Sándor, Heine Albert, Kockár Zsigmond, Latinovics Pál, Latinovits Géza, Lányi Mór, dr. Molnár Károly, Pertich Mihály, Radovánovits György, dr. Schober Béla, Tárcay Dezső, Városov Károly. Felügyelő bizottsági tagok: Eigl József, Mikosevits Kanut, Paukovich Ottó, dr. Baltazar Béla, Fettich György. Mint értesülünk, az új pénzüintézet főcélja bankszerű üzletek folytatása és megyénkben létesítendő vállalatok segélyezése és alapítása lesz. Különös gondot fog fordítani a Ferenc cs. orna mentén elterülő földek termőképességének emelésére, a lecsapolási ügyre, közraktárak létesítésére, a szövetkezeti ügyek támogatására; részt szándékozik venni megyénk vállalkozási, ipari és kereskedelmi életének fellendítésében. Az új pénzüintézet vezető igazgatója: dr. Schober Béla, jogtanácsosa dr. Strasser Lajos.

— **Az izraelita nőegylet** január hó 28-dikán fényes táncmulatságra készül. A vigalmi bizottság permanenciában van s oly meglepetésre készül, amely elfogja ragadni a közönséget.

— **Eljegyzés.** Gáyer Endre áll. felv. jegyet váltott f. hó 24-én Majland György leányával Macával.

— **Uj templom Szilágyiban.** Apatin mellett a kincstár birtokán rendezett telepitésekből alakult nemrégiben Szilágyi község. A tiszta katolikus községnek van már plébániája, iskolája, csak éppen templom hiányzik még. Ezen a hiányon akarnak a hívek segíteni, és e célból maguk között gyűjtést rendeztek. A templom remélhetőleg nemsokára felépül, mert összesen 53,000 korona van már együtt.

— **Árlejtések a városi munkákra.** A gazdasági ügyosztály helyiségében ma folyt le az újból elrendelt versenytárgyalás a városi iparos munkákra. A faneműek szállítását Freudenberg Zsigmond 14 1/2%, az ács munkát Nagy Varjas Sándor 12%, a lakatos munkát Szendi és Sztarek 30% engedménnyel, a kőolaj világítást Gerber Adolf lámpánként 33 kornáért, a szijgyártó munkát Vojnics Tuncics György 290 kor. évi átalányárban, a nyomdai munkát pedig Kladek és Hamburger 36% engedménnyel nyerték el.

— **Tolvaj cigányasszony.** A szenci csendőrség megkereste rendőrségünket, hogy idb. Horváth Flórián helybeli rovott multu cigányasszonyt, aki a váci vásáron 700 koronát zsebelt, tartóztassa le. A megkeresésnek azonban rendőrségünk nem tehetett eleget, mert a tolvaj cigányasszony Foktőre távozott, miért is az ottani csendőrséget keresték meg a letartóztatás iránt.

— **Ellopott kocsi.** Csókáról jelentették rendőrségünknek, hogy Gulyás Lajos ottani lakostól ismeretlen tettes egy festetlen kocsit számszámától 105 korona értékben ellopott.

— **Hirtelen halál.** A tegnapelőtt hirtelen elhunyt Evetovics József hulláját rendőrileg felboncolták s megállapították, hogy a halál oka hevenyalkoholmérgezés volt.

— **Elfogott szédelő.** Még március havában történt, hogy egy ismeretlen szélhámos egy helybeli szobafestőtől, akivel elhitette, hogy a budapesti Kereskedelmi bank megbizottja, egy olasz vörös kereszt sorsjegyet csalt ki. A fővárosi rendőrség most csipte el a tettest Goldschmied Ernő rovott multu csavargó személyében, aki tényleg bankszolga volt, de állásától el lett mozdítva.

— **Domszky Antal vendéglőjében f. hó 26-án, Karácsony második napján tombola estély.** Kezdeté színház után.

— **27 év nagy idő** egy lap életében. A Pesti Hirlap, a hazánkban kétségtelenül legelterjedtebb napilap, most lép immár 27-ik évfolyamába. E hosszú idő alatt valóban oly mély gyökereket vert a magyar olvasóközönség szívében, hogy arra szinte nincs is példa az országban. Pedig nincs benne semmi csodálni való.

Hiszen a Pesti Hirlapot mindenki olvassa, — az is, aki nem ért egyet a politikával, minden időben imponált az olvasóközönségnek függetlenségével őszinte szókimondásával, meggyőződésének fel- és lefelé bátor hirdetésével. Ebben rejlik népszerűségének titka. Amihez járul az olvasóközönség szempontjából való másik nagy előnye, legtöbb és legváltozatosabb tartalommal jelenik meg, napról-napra, vasárnapi és ünnepi száma egész kötetek, előfizetőinek a szerkesztői üzenetek gazdag mindennapi rovatában jó tanácssal, fölvilágosítással szolgál, kitűnő divatlapot küld nekik félráron s egész évre szóló hasznos könyvet díszes képes naptárt ad nekik karácsonyi ajándékkul. Specialitásai is vannak a Pesti Hirlapnak, melyek minden más napilap fölé helyezik: minden nap közöl eredeti és külföldi tárcát humoros cikkeket (Kis komédiák), Esti levelet aktuális kérdésekről a kitűnő író és bölcselő Tóth Béla tollából, színház és vegyes rovata a leggazdagabb. Ily előnyös tulajdonai révén a legjobb lélekkel ajánlhatjuk t. olvasóink pártfogásába a Pesti Hirlapot, melynek előfizetési ára egy óra csak 2kor. 40 fillér s az a Kiadóhivatalba címezendő: Budapest V. Váci körut 78., honnan mutatványszámokat is lehet kérni.

— **«Millenium»-telep Nagyösz.** Egyik gazdasági ág sem fizet úgy mint a szőlőművelés. Az állami felügyelet és állami segélylyel létesített «Millennium»-telep a legmegbízhatóbb ojtvány beszerzési forrás, ezen ojtványtelep ma a legnagyobb és legüzemképesebb az országban. Ezen mintatelep Buding Károly tulajdonos szakavatott vezetése az ország legjobb szerveztü szőlőtelepévé fejlődött, miről tanuskodják a következő közjegyzőileg hitelesített Bizonyítvány (B. H.) Alulírottak ezennel igazoljuk hogy Buding Károly Millenniumi-telep-tulajdonosok a nagyösz és nagy-szent-miklósi határában elfekő telepein 1904. következő szőlőszeti terményállományról van tudomásunk Ripária portalis (Glorie e de Montpellier), Vitis Solonis és Rupestris Monticola (Rupestris. ou Lot) 4-es kötésű pozna-rendszerez 13 1/2 kataszt. hold vesszőnevelő anyaiskola 37, 125 tőkével, 3 1/2 kattszt. hold zöldojtványiskola körülbelül 300,00 drb. ez évben párosítással készített, részint sima, részint gyökerez 2 éves dugvány zöldojtványnyal, 27 1/2 kataszt. hold ojtvány és dugványiskola körülbelül 4,000,000 drb. eliskolázott fásajtványnyal ék körülbelül 1,000,000 drb. amerikai és európai gyökereztetett dugványnyal. Negyössz, 1904. évi július hó 30-án. Gábor János Vincze György okl. szőlészek és telepkezelők. Grün Henrik, könyvelő számtiszt. Buding Antal telepvezető és oenologus, (B. h.) Az alól irt napon és helyen 1904. évi 179. ügyszám alatt általam felvett hitelesítési jegyzőkönyv alapján ezennel biznyitom, hogy Grün Henrik könyvelő számtiszt és Buding Antal telepvezető és oenologus, kiket személyesen ismerem, azután Gábor J. és Vincze György telepkezelők személy-azonosságukat a birtokukban lévő igazolmánynyal igazolták, minnyájan nagy-

Schnier Imre Vaskereskedése

január hóban megnyílik ————— Rud cs-utca, Milinovics ház, aranyművesek sorában ————— január hóban megnyílik

összi lakosok, a főnebi bizonyítványt előttem sajátkezűleg irták alá. Kelt Nagyszentmiklóson ezerkilencszáznegyedik évi julius hó (30) harminczadik napján. Simonsics Géza kir. közjegyző. (P. H.) Ugyancsak a Buding Károly tulajdonát képező pakácsi és knézi 300 kat. holdas telepről és 1027 drb. hála- és elismerőnyilatkozatokról, valamint az egész telepírásról legközelebb hozunk hitelesített királyi. közjegyzői okiratokat.

Ne várjon ujévig, ha névjegyei fogytán vannak, mert ha kevés lesz az ujévi üdvözlőkre, akkor az utolsó napon már alig készül el. Szép betűkkel vagy elegáns, a közönség által kedvelt divatos szecessziós nyomtatott névjegyek angol alakú cartonon legelegánsabb kivitelben 100 drb. 70 kr. Kladek és Hamburger könyvnyomdájában, Batthyány-utca ipartestülettel szemben.

— **Tüdőbajos gyermekek** orvosi kezelése ezideig nehéz volt, mert az orvosi tudomány nem rendelkezett oly szerrel, melyet gyermeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-präparatumok, melyek felnöttek által is csak utálattal vétetnek be, gyermekeknél egyáltalán nem alkalmazhatók. A »Sirolin« bevezetése folytán ezen hiány megszűnt. A »Sirolin« felette kellemes szaga és jóízű syrup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és könnyen emésztenek. Ezen szernek kiváló gyógyhatása számos előkelő orvos tapasztalatain alapszik és minden kétségen felül áll. A lesoványodott, sápadt kicsinyek a »Sirolin«-nak rövid használatát után jó étvágyat kapnak és nem sokára gömbölyű, piros arcot nyernek, míg a betegség tünetei lassankint elmúlnak.

— **Egy felöltöt,** amely mult év november havában üzletben maradt, igazolt tulajdonosa nálam átveheti. Maurer Antal.

— **Orvosi körökben** már régi ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Weinhut-féle betörés tettose.

(Saját tudósítónktól).

Bajmok, dec. 24.

Kitünő fogást csinált. Nuszpl bajmoki rendőrvezető 22-én, csütörtökön. Egy véletlen nyomára vezette egy körözött, veszedelmes betörőnek, elfogta a Weinhut-féle nagy betörés tettését, ki mindent töredelmesen bevallott.

Nuszpl rendőrvezető, mint rendezés, csütörtökön tartotta meg rendezési razziját. Ennek során azután meglepő dolognak jött nyomára. Egy kétes hírű éjjeli mulató helyen véletlenül kipattantották, hogy röviddel azelőtt érdekes vendégük volt; nagyszerűen mulatott és mikor fizetésre került a sor, pénz helyett értékes üvegvágó gyémánttal fizetett.

Nuszpl — ki tudott a Weinhut-féle betörésről — e váratlan felfedezés meglepte, az ott talált tárgyakat természetesen lefoglalta. Ezután sorra vette az összes éjjeli kocsmákat s a Steiner-féle vendéglőben azután megtalálta a bőkezű mulatózó egy gyanus külsejű alak személyében, kit igazolni nem tudván magát — a rendőrségre kísért. — Ott persze hosszasan vallatták, de nem birtak belőle semmit kicsikarni. Arra a kérdésre, hogy hogyan jutott a gyémánt üvegvágók birtokába, váltig azt felelte, hogy azzal kereskedik.

Másnap 23-án pénteken azután a hozzá intézett keresztkérdéseknek tovább nem bírva ellentállni, egyet gondolt és mindent töredelmesen beismert. Bevallotta, hogy neve Deusch Menyhért és foglalkozására nézve üveges segéd, egy izben már volt is alkalmazásban Weinhutnál. A betörést úgy követte el, hogy egy őrizetlen pillanatban belopódzott a műhelybe és mikor már bezárták az üzletet, feltört egy ajtót és észrevétlenül kiosont.

A lopott tárgyakat Szabadkáról Bajmokra jövet potom árért eladta. A veszélyes betörőt most a rendőrség őrzi, míg a szabadkai ügyészség bürtönébe át nem kísérik.

Lapunk könyvnyomdájában 100 drb. névjegy 70 kr.

MULATSÁGOK.

Karácsonyfaünnepély. A helybeli kath. legényegyesület karácsony másodnapján, hétfőn este saját egyeteli helyiségében karácsonyfaünnepélyt rendez, amely tombolajátékkal lesz egybekötve.

Sziveszterestélyek. Az év utolsó estélyén is több egyesület rendez házi mulatságot. A kereskedelmi egyesület új helyiségében theé dansanttal ünnepli az új év beköszöntőjét. — A m. á. v. alliszti kör műpártoló szakosztálya hangversenyyel egybekötött háziestélyt rendez az altiszti kör helyiségében. Az estélyre meghívók nem lettek kibocsátva, a műsor belépti jegyül szolgál, amelynek ára 50 fillér lesz. — A szocialdemokrata pártszervezet a Hungária szállodában tartja Sziveszter ünnepélyét, amely alkalommal Gárdos Mariska budapesti elvtársuk fog felolvasást tartani.

— **Tombolaestélyek.** A karácsonyi ünnepek estéire több helybeli vendéglős tombolaestélyeket rendez látogatóinak szórakoztatására. — A »Nemzeti kaszinó« éttermében Ürmössy Béla vendéglős hétfőn este nagyobb szabású tombolaestélyt rendez, amelynek nyereeménytárgyai Kramer Antal cég kirakatában láthatók. — Spitzer Ignác Batthyány-utcai vendéglőjében vasárnap este lesz tombola szép és értékes nyereeménytárgyakkal, amelyek a vendéglőhelyiségben láthatók. — Domszky Antal vendéglőjében hétfőn este lesz a szokásos hetenkénti tombolaestély megtartva.

Bálak. A farsangi szezon előkészületei azt mutatják, hogy az idén mozgalmas lesz a mulatságok ideje. — A gazdakör január hó 7-én tartja a Pest szálloda összes termeiben nagy táncmulatságát, amelyen a szabadkai előkelő társadalom kivétel nélkül részt szokott venni. — Az izr. nőegylet is már január havában tartja farsangi bálját, amely a helybeli nagy mulatságok egyik legsikerültebbje szokott lenni. — A szabómunkások helybeli szakcsoportja február 5-én rendez saját könyvtára javára a Pest szállodában zártkörű táncvigalmat. — A máv. alliszti kör február 15-én a Pest szállodában tartja fényes táncvigalmat. — Az ipartestületi dalárda bálja január hó 15-én a Pest-szálloda disztermében fog lezajlani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Köbor elgányok hümpöre. Kolompár Julcsa 30 éves bács-szenttamási kártyavető és Lakatos (Kolompár) Antal üstfoltozó és lókupec az óbecsei vasut állomásnál levő és ólomplombbal lezárt gyűjtőkocsiból a Pandek Antal tulajdonát képező 149 k. 20 f. értékű 15 süveg cukrot 1903. jan. 29-ére virradó éjjel Ifj. Zimmermann Miklós bezárt lakásából pedig 968 kor. 20 f. értékű különféle ruha- és ágyneműket, ezüst órát nikkelláncsal. 1902 aug. 17-ének éjjelén együtt elloptak. Kolompár Julcsa ezen felül Botke Ignác szállásáról 3 darab pulykát tulajdonított el. 7 k. 50 f. értékben. Nagy József, óbecsei szatócs, a fentnevezett cigányoktól több süveg cukrot az ezüst órát láncsal és három pulykát vagyoni hasznoszerzés végett megvette. Az ujvidéki kir. törvényszék Kolompár Julcsát minősített betöréses lopás miatt egy évi bürtőnre és három évi hivatalvesztésre Lakatos Antalt ugyanazon büntettért nyolc havi bürtőnre és három évi hivatalvesztésre, Nagy Józsefet pedig orgazdaság miatt három havi fogházra és egy évi hivatal vesztésre ítélte. A szegedi kir. ítélőtábla az az ítéletet azzal a változtatással hagyta helyben, hogy a Nagy József fogházbüntetését két hónapra leszállította.

Büntető főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa a jövő hétre a következő bűnügyeket tűzte ki főtárgyalásra: December 27-én: Losonc Mátyás Lukács és társai súlyos testi sértés, december 28-án: Ifj. Bakality Vélykó hamis eskü, Antoni Verona és trsai személyes szabadság megsértése. Petrik István lopás, december 30-án: Tóth Mihály és társa súlyos testi sértés, Basch Károly és társa zsarolás, Dér József lopás, Panajotovic Szvetozár csalárd bukás.

100 drb. névjegy 70 kr-ért kapható lapunk könyvnyomdájában.

Irodalom.

Az „Egyetértés“ 1905 ben. Ez a 39 év óta fennálló régi 48-as politikai napilap, mely most Dr. Pap Zoltán orsz. képviselő szerkesztésében jelenik meg, egészen új életre ébredt, visszaszerződtette régi neves munkatársait és sokszoros lelkesedéssel küzd céljáért.

Ingyen adja előfizetőjének az Egyetértést minden hónapban, a Hevesi József és Dr. Falk Zsigmond által kiváló gondnal és izléssel szerkesztett „Magyar Szalon“ című szépirodalmi folyóiratot. Ezenkívül nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, külön kiadások soha se maradnak el ezen tökéletes gondosan szerkesztett független irányú, mindenben magyar szellemű ujságnál melynek vezetőcikkeit az ország első politikusai, szépirodalmi részét legjobb írónk írják. A szerkesztői üzenetek az előfizetők jog tanácsadója, orvosa vezetője kalauza. Divat Szalon-t a ház asszonya negyedévi 2 korona kezelvezményes áron kapja.

Legcélszerűbben postautalványon lehet előfizetni negyedévre 10 kor. 1 óra 3.60 kor. Kezelvezményes ár áll, lisztviselők. papok tanárok jegyzők részére negyedévre 7 kor. 1 óra 2.40 kor. Budapest IV Vármege-utca 11,

KÖZGAZDASÁG.

A Duna—Tisza csatorna előmunkálatai az összes alternatív csatorna irányokra, amelyek e csatorna vonalának megállapításáéál kombinációba jöhetnek, készen vannak. A kecskeméti elágazásra vonatkozó terveket még 1903-ban elkészítették úgy, hogy most a munkálatoknak tényleges kivitelét — ha a kormány úgy akarja — semmi se gátolja már.

Az óbecse—aracs—péterrével társulat a napokban Óbecsén választmányi ülést tartott, melyben a tervbe vett építkezések folyamatba vételét és az építkezési tőke beszerzését tárgyalták.

Előfizetőinknek ma, — szombaton küldöttük meg karácsonyi ajándékképpen Sienkiewitz Henriknek a Pognebini hős című egy kötetes regényét Uj előfizetőink és lapunk olvasói a regényt kiadó hivatalunkban átvehetik.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattl cézeggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

Sirolin

REGÉNY CSARNOK.

A SÖTÉT TITOK.

Dalston egyideig gondolkodott, azután ezt mondta:

— Hulla, a rendőrséget kell értesítenünk.

— És a gazdáink? kérdék a cselédek.

— A gazdáitok még alusznak, ugy-e bár? Hadd alugyanak, ők amúgy is elég korán értesülnek majd a dologról. Ti ketten, folytatta a legényhez és az inashoz fordulva, fussatok a legközelebbi rendőrigazgatósághoz, hijjátok ide a biztosokat, szükségünk lesz reájuk.

Dalston egyenruhája egy nemét a tekintélynek képviselte és engedelmességre kényszerített. Dalstonnak még most is az volt a véleménye, hogy az egyik testvér a másikat megölte és a hullát kiakarta huzatni a kutból, mielőtt a gonosztevő erről értesülhetne.

A rendőrbiztosok hamarosan a helyszínén teremték. Mielőtt a két rendőrhivatalnok a kuthoz lépett volna egymás közt halkan beszélgettek.

— Mit gondol ön a dolog felől? kérdé az egyik biztos kollegájától. Nekem azt hozták hírül, hogy a két Rochford közül az egyik megölte a másikat. Igaz, hogy a testvérek viszálykodásban éltek, de a dolgot mégis képtelenségnek tartom, mert mindkettőjük kiválóan becsületes.

— Mindenekelőtt a hullát kell látnunk.

— Először is a nagy fasorhoz vezető kertajtókat szállatom meg az embereimmel. Ha ezeknek az embereknek a gyanuja alapos, akkor a bűnöst azonnal elfoghatjuk. Ezért kell kihuznunk a hullát a kutból, mielőtt valamihez fognánk.

Ezután a kuthoz mentek, ahol a rendőrök kötelekkel a kezeikben várták a parancsot.

— Le akarsz még egyszer a kutba szállni? kérdé a rendőrbiztos a fiatal Withfieldet.

— Igen, uram, megteszem, de egyedül nem.

— Jól van, te tehát ismét lebozsátkozol a kutba a vödörben, az egyik emberemet meg övön bocsátjuk le.

Az egyik rendőr azonnal késznek nyilatkozott. A kötelet az övére erősítették és lassan leeresztették.

Ebben a pillanatban kiáltás hangzott az épületek felől.

— Mit csináltak az én kertemben? Rochford Adolf volt, aki reggeli pongyolában jelent meg az egyik ablaknál.

A kerület biztosa merev tekintettel vizsgálta, s azután minden szótagot hangsúlyozva nyugodtan válaszolt:

— Az ön kutjában egy hulla van, azt akarjuk kiemelni.

— Mit? Hulla? Az én kutamban? Adolf eltűnt az ablakból és csakhamar a rendőrbiztos mellett állt.

— Hogyan fedezték ezt föl? kérdé izgatottan.

— Ezt majd azonnal megtudja. Most a kutból kiáltottak föl:

— Megállj, leértünk.

— Csakugyan vízbefutnak a hullája?

— Igen biztos ur.

— Ki bírátok emelni?

Folyt. köv.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések fejezetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Karácsonyra vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbja 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatos olvasón az Antikváriumba Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében. Kölesönkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladatnak.

Gyakorlati oktatást a német, francia és angol nyelven ad egy ur, ki a nyelveket az illető országokban gyakorolta. Cim a kiadóhivatalban.

Jó karban levő íróasztal megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Egyetemi hallgató bármily irodai foglalkozást esetleg középiskolai tanulóknak órákat is ad. Czim a kiadóhivatalban.

Butorozott szoba a Széchenyi-terén kiadó bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiu asztalos tanoncu felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Lakás változás. Özv. Hamburger Mária okl. születésű, lakását VI. kör. Petőfi-utca idb. Illés Antal ur házába (csirke piac) helyezte át.

Egy ház Wesselényi-utcában 406. sz. alatt szabadkézből eladó.

Felelős szerkesztő: **DUGOVICH IMRE.**
Laptulajdonosok: **A Z A L A P I T Ó K.**

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Cimbalom iskola
— öntanulásra. —
Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legújabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Liniment. Iapici comp.
Richter-féle Hungary-Pain-Expeller.
Ezen elismert kitűnő és ajánlalommal ellátott, bedörzsölésül használt, huzsér-bevadásra, — a mely minden gyógyszerárban kapható. — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre.

Pénzkölcsön
3%-os káptalani pénzt
4%-os törlesztéses kölcsönt földre és házra, — **személyi hitelt** köztisztviselők és katonatiszteknek 10-15 évi amortizációra kieszaközöl. bank- és magánadósságokat gyorsan és diszkrétan convertál és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

HAJDUFI BERTALAN
bankképviselő Szabadka (VII. Evid-u. 42.)
Ugyanott ház- és földre II. és III. helyre kölcsönök.

BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Zentai János
gazdasági gépraktára Szabadkán, volt „Hungária” épület.

Pártos Herman
órák és ékszerész Szabadkán, főtér.

Brauchler János és fiai
gőzerőre berendezett butor gyár. Állandó butor kiállítás

Dukász Samu
Batthyány-utca Vermes ház, edény piac rőfösáru kereskedés, partie és maradék vétel jutányos áron.

Szücs Ödön
gazdasági gépraktára Szabadkán vasúttal szemben.

Mindennemű
nyomatványokat a legjutányosabban és a legcsinóssabb kivitelben készült Kladek és Hamburger könyvnyomdája Szabadkán.

Weisz János Antal
vizvezeték-, villany és gázvezeték felszerelő műhelye Szabadkán, Eötvös utca.

Személy és ingatlan kölcsön utóbbi 3-4%

Hajdúfy Bertalan,
bankképviselő.
Szabadkán, Erdő-u. 42.

Egyedüli és legbiztosabb szer a láb- és testizzadás ellen a JUNÓ. Kapható: Krnyajszky P. Dusánál Szabadkán

Hamburger Sándor
gőzerőre berendezet vegytisztító intézete Szabadkán, Rudics-utca Fehér ház 104.

Krammer Antal
uri szabó üzlete Szabadkán, főtér.

Kohn Mór
sörraktára Szabadkán, Damjanich-utca.

Krausz Miksa
bor, sör és szesz nagykereskedő Szabadkán, Petőfi-utca.

Karsai Bertalan
első magyar asfalt ipar r. t. képviselője Szabadkán, Petőfi-utca.

Lux Pál
temetkezési vállata Szabadkán, Deák-utca sarok.

Morvay Novák G.
cementáru gyára és cserépkályha raktára Szabadkán, vasúttal szemben.

Versendi Gyula
„Othon” kávéháza.

Witmann Károly
„Nemzeti” kávéháza és étterme Kossuth-utca.

„Pest szálloda”
kávéház és étterem főtér

Pudler Berta
női kalap üzlete Szabadkán, Rudics-utca

Illés Antal
gyógyszertára a „Vörös kereszt” postával szemben.

Barth Henrik
férfi és női szabó Szabadkán, Eötvös-utca.

Engler Ignác
vászon, posztó és divat kelme áruháza Szabadkán, főtér.

Schlesinger Ferenc
husesarnoka Szabadkán, Vass Ádámmal szemben.

Hermann Frigyes
cukrászdája Szabadkán, Kossuth-utca

Kuthy György
husesarnoka Szabadkán. Deák utca kis kápolna mellett.

Spitzer Ignátz
vendéglője Batthyányi utca.

Sugár Béla
uri divatruháza főtér

Schamburg Gyula és társa
uri szabó Szabadkán, Teleki-tér.

Sztantics József
fakereskedése Szabadkán Wesselényi-ut.

Turbók József és társa
egyenruha és uri szabó üzlete Szabadkán Kossuth utca.

Tóth József
Polgári szálloda és étterem vasúttal szemben.

Szemmáry János
bor- és sörcsarnoka, Wesselényi-u. Casinóval szemben. Naponta friss csapoltás s izletes meleg és hideg ételek.

teljesdntli minden gyógyszerárban kapható. Ugy a házbau mint utazásnál nélkülözhetetlen szer a

A Thierry gyógyszerész. BALZSAMA
mindenütt ismeretes.

Hatásos emésztési zavaroknál és mellékjelenségeinél mint felbűtőgés, gyomorégés, hurutnál, székrekedésnél, étvágytalanság gyengeségnél, torokgyulladás, felfuvódásoknál, továbbá mint göres és köhögés, csillapító és kitűnő nyálkaoldó, vér és vese tisztító szer.

Legkisebb rendelés postán 12 kis, vagy 6 nagy üveg bérmentve netto 15 korona.

Kicsinyben 1 kis üveg 30 és nagy 60 fillér.

Vigyázzunk az egyedüli és törvényes zöld apácza védjegyre „Ich dien.”

Ezen védjegy utánzása és forgalomba hozatala, vagy eladása törvényileg meg nem engedett, tehát nem szabadalmazott balzsamnak biróilag büntetettik.

Thierry A. gyógyszerész CENTIFOLIA-ENŐCSE

fádalom csillapító, puhító, oldódó, huzódó stb. szer. Legkisebb küldemény 2 tégely 3.60 korona bérmentve. Egy tégely vételnél a lerakatnál 1.20 kor. Központi fióklerakatok Budapest: Török József, dr. Leo és J. Egger, Lugoson: Vértes. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, akkor egy nappal előbb lehet küldeni, mint utánvételéskor és ilyenkor nagyobb utánvételi költségek is vannak, nagyon ajánlatos tehát az összeget rögtön beküldeni, a postautalvány szelvényén a megrendelést megtenni a pontos cím megjelölésével.

Lapunk könyvnyomdájában

1000

darab névjegy 70 kr.

Csak 70 kr. 100 drb. névjegy Lapunk könyvnyomdájában 100 drb. névjegy 70 kr. lapunk könyvnyomdájában.

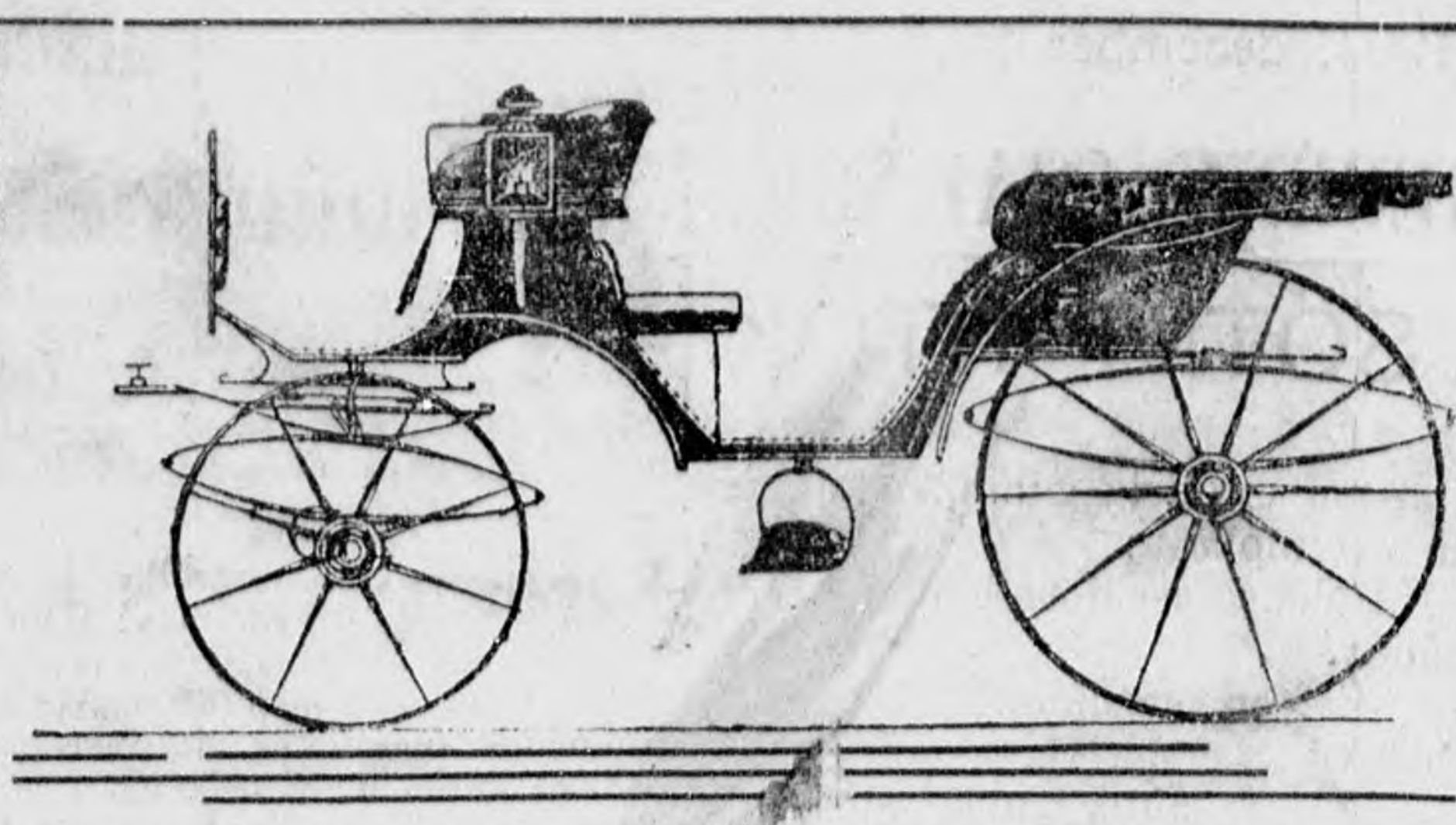
BIHARI JAKAB
KOCSIGYÁRTÓ SZABADKÁN

Tisztelettel van szerencsém a t. címzet értesíteni, hogy Szabadkán, VIII. kör, 54. sz. alatt, közvetlen a vasuti állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsi-gyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. becses figyelmét felhívni, hogy Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1906. évi országos kiállításon ki lett tüntetve. Az 1885. évben Budapesti Állatorvosi főiskolában a patkolási tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu gummi kerekeimet. — Mindezek előrebocsátása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy az akérelmem, mint külsőn a legmagasabb igényeknek megfelelőni képes vagyok Régi kocsikat ujakra becserelek Átalakításokat jutányosan készítek Képes árjegyzék ingyen

Ujdonság a szivarka hüvely gyártás terén!

A **»PROGRESS«** egészségi szivarka **hüvely** a legjobb a világon, mely a betegségek elharapódzását megakadályozza, mert készítése közben a kéz által érintetlen marad. — **»PROGRESS«** egészségi szivarka **hüvely** önműködő módon a gép által teljesen elkészül, mert varrása, nyomása, valamint szopókával és **nicotin** felszívó gyapottal való ellátása mind-mind önműködő gép által történik. — **»PROGRESS«** egészségi szivarka **hüvely** a legjobb papírból készül, mely nem alszik el, enyhén füstöl és nicotin mentes. — A **»PROGRESS«** szivarka hüvely 100 darab 32 fillér, 1000 darab 2 kor. 80 fill., **parafával** 100 drb 40 fill., 1000 drb 3 kor. 60 fill.

Kizárólag csak **Krécsi A. Nándor** könyvkereskedésében, Deák-u. 1. sz. kapható.

Pályázati hirdetés.

A szabadkai általános ipartestületnél megbízási idő lejártá folytán 3 évre választandó jegyzői állásra — mely 800 korona évi fizetéssel és 800 korona ovadék letételének kötelezettségével van egybekötve — ezennel pályázat hirdettek.

Felhívtnak tehát mindazok, akik

ezen állást elnyerni óhajtják, hogy 1 koronás bélyeggel ellátandó pályázati kérvényüket *folyó évi december hó 31-ig bezárólag alulirotnál* annyi- val inkább nyujtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Szabadkán, 1904. évi dec. hó 10.

Pausits Janos,
ipartestületi elnök.

KALMÁR J. HENRIK

termény-, hüvelyes- és lisztüzlete

Rudics-u., bazár mellett **SZABADKÁN** Milinovics-féle házban.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Rudics-utca, Milinovics-féle házban, a bazár mellett, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, jól berendezett

lisztraktárt, termény- és hüvelyesáru üzletet nyitottam, a hol a

topolyai Honig Zsigmond-féle lisztek,

a melyek felülmulhatatlan jó minőségükért a szegedi kiállítás alkalmával ezüst éremmel lettek kitüntetve, kerülnek elárúsításra.

Raktáron tartok továbbá a legjobb minőségű lenese, borsó, rizs, mák, dió, hüvelyes vetemények és minden e szakmába vágó cikket és árucikket.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok tisztelettel

Kalmár J. Henrik.

Halpaprikás!

Spitzer

Ignác vendég-
őjében

Vasárnap, f. hó 25-én a színházi előadás után

Csengő Jani tambura zenekara közreműködésével

tombola

estély. A gyönyörű tombola tárgyak a vendéglő ablakában megtekinthetők.

Halpaprikás!

Néhai Piros Jozsi

Orchesterhegedűje

eladó

Kertrendezés szezonja!

A nagybecsű közönség becses tudomására hozom, hogy a mai korszak igényeinek megfelelő pompás kiviteli

villák, udvari kertek s nagyobbszabásu

parkirozásokot

terv. rajz szerint méltányos árban készítek. Nemkülönb. élő és műkoszorúk, sírcsokrok

1 koronától feljebb

pompás kivitelen, gyorsan és pontosan expedíálnak.

Valamint különféle eserép és virágzó növényeim, szép keresztis fenyőfáim kertek alakításához.

Vágó György,

kereskedelmi műkertész

Telepem dr. Purgly-féle kert, a. u. gyermek menhely átellenében van.

A legszebb névjegyek Kladek és Hamburger könyvnyomdájában készülnek.

100 darab 70 krajcár.

Cégtársam kilépése miatt a
raktáron levő
összes
női kalapokat

tetemesen leszállított
áron árusítom el.

Együttal értesitem a n. é. közönsé-
get, hogy az üzletet

tovább is
saját nevem alatt
vezetem.

A n. é. közönség pártfogását kérve,
maradok tisztelettel

PUDLER BERTA
divatárusnő Szabadkán, Rudics-utca.

8 napi próbára
kalkulál.

Sötétgöngyi hajvágó-gépet

2 fti 50 kr. utánvétel meg-
letét és kötelezem maga-
mat az 8 napon belül
vizsgálatra és az észre-
vetésre azonnal vissza-
adni. A hajvágógép 16
cm. hosszú, legfinomab-
ban nickelbevonott legjebb
szelvényekkel, van 22 legs, 3
vágószár, 3 felföldi fűzője
3 mm, 7 mm, 10 mm, dupla
csavarral, biztonsági csavarral és
karok segítségével, fém
karokban, használati utasítással együtt,
1 fti, hogy mindenki
saját haját vághat vele. Legjobb minő-
ségi, teljesen fémszáraz csak 1 fti 250, fűző-
t, rugóval 1 fti 275.
1. - Hasonló gépek 1 fti 250, fűző-
t, rugóval 1 fti 275.
2. - Hasonló gépek 1 fti 250, fűző-
t, rugóval 1 fti 275.
Vás. 103 Wollzeile 31.

**Nedves lakások
= szárazzá tétele**

az ember legdrágább kincsének —
az egészség megóvása szempontjából
— elengedhetetlen szükség. De csakis

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden
egyéb anyag alkalmazása költséges
hiabavaló kísérletezésnek bizonyul

Megrendeléseket elfogad és jótállás
mellett pontosan teljesít a vidéken is

KARSAI BERTALAN

a Magyar aszfalt részvénytársaság képviselője,
SZABADKÁN.

Evválal mindenféle aszfalt-burkolat készítését

ALKALMI VÉTEL
32 frib csak 6 fti.

A legjobb ajándékot képez a mi Glória
esztétikus ajándékaink, mely áll:
6 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
12 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
18 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
24 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
30 db. legfőbb glória esztétikus ajándék

Valamennyi a legfinomabb kivitelű, a
lyeinek ára ezélt háromszor annyi volt és most csak a tülkai
zött rakár folytan, csak 6 ftiért árusítolna. A Glória eszté-
tikus ajándékot képez a mi Glória esztétikus ajándékaink, mely áll:
6 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
12 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
18 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
24 db. legfőbb glória esztétikus ajándék
30 db. legfőbb glória esztétikus ajándék

Aki jól és olcsón akar vásárolni az forduljon
egész bizalommal **Hegedüs Bálint Fia Ferenc**
céghez, ahol a legjobb minőségű, saját őrlésű

**fehér és kenyér liszteket valamint
fűszer, termény és élelmi cikkeket**

a leglelkiismeretesebben szolgálom ki.

Naponta friss, legjobb minőségű teavaj kapható
Hegedüs Bálint Fia Ferenc
mokrini gőzmalmi lisztraktár. Fűszer-, termény- és élelmszer üzletében
Deák-utca **SZABADKÁN** Vermes-ház
Megrendeléseket kívánatra házhoz szállítok.

Magyarország legrégibb
bélyegző gyára
az első magy.
ruggyanta bélyegzőgyár
és véső intézet

GEDULDIGER HUGO
vénnök
**RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ-
gyáros**
Budapest, VI., Váci-körút 17/B.

BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B.
Jutányos ára 1

Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Vizsontelárusítók kerestetnek!

Grakdoknak téli est kre króves mulatság.

Már 40 koronától
feljebb előnyös részletfizetésre is kaphatók a leg-
alkalmasabb

**karácsonyi és
ujévi ajándéknak**
Massagni-féle

**beszélő és
hangverseny**
gépek (Grapho-Phonograph)

Pártos Herman
órák és ékszerésznél

Fő-tér **SZABADKÁN** Lénárd ház
Ugyanott mindennemű alkatrészek is kaphatók
valamint javítások is elfogadtatnak.

Vendégösöknek alkalmas, rendeződés mellett működik.

KARÁCSONY
oo oo második napján oo oo
december hó 26-án

Bodrics Miksa zenekara
közreműködése mellett a
NEMZETI CASINÓ
nyilvános éttermében nagy

**TOMBOLA-
ESTÉLY**

A tombolatárgyak Kramer Antal ur
kirakatában vannak kiállítva. — Ki-
tűnő speciális erdélyi ételek,
saját szüretelésű borok.
A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kérve,
maradok tisztelettel
Ürmös B. Béla, vendéglős.

Világhírű!
a „REKORD“ festészeti mű-
intézet a kiválóan sikerült
életnagyságu arcképeiről, melyeket el-
ismert művészek által készített. Számos
(kir. közjegyző által hitelesített) elis-
merőlevelével a világ minden tájáról. o

Elsőrangú képek árai:
Olaj-, aquarell- és pastellfestésben
fénykép után 48—63 cm. nagyság-
ban ára 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platn-
és krétarajz ára 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.
Egy életnagyságu képet készítünk min-
denkinek teljesen ingyen, ha részünkre
3 rendelést szerez és azokat egyenkint
vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

**Hol lehet legolcsóbban
vásárolni**

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

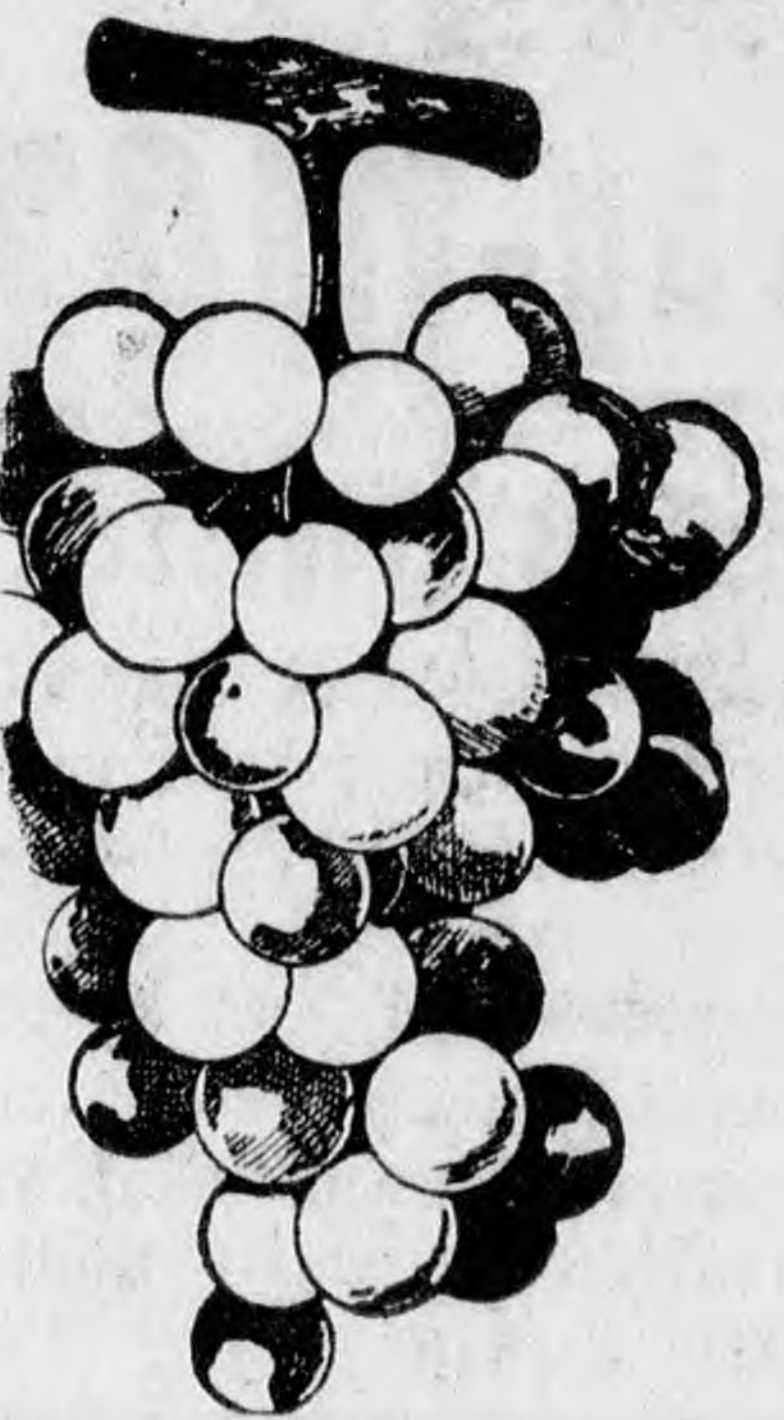
Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

**Külön osztály női
konfekciókban.**

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Ma-
gyarország legnagyobb szőlőiskolájának
árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami
segélyvel és állami felügyelet mellett
létesült

Védjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszser, mely
már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult **köszvény-nél,
csúznál és meghűléseknél** bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és úgyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: **Török
József** gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu.

Mindegyik széküldés.

Karácsonyra!

— legalkalmasabb ajándék
diszmuvek, ifjusági
elbeszélő-, mese és képes-

könyvek

20%

árengedménnyel a bolti áron alul
kaphatók:

VIG ZSIGMOND SÁNDOR

— könyv- és papirkereskedésben —
Milinovic ház — Fő-tér

Nagy választék karácsonyfa diszek-
ben és diszlevélborítékban.

A hamisítatlan, tisztán kezett

VIRÁG-MÉZ

Valóságos gyógyszer!

Nátha, köhögés vagy rekedtség
esetében negyedóránként egy kanál-
nyi mézet bevenni, egész biztosan
hat. A méz élvezete a vérszegény-
séget is megszünteti.

Hamisítatlan, tisztán kezelt méz
kapható magánál a termelőnél: I. kör
Bem-utca 138. sz. alatti Rudich
Laura-féle házban.

Domszky Antal

Vendéglőjében
színházzal szemben
f. é. december 25., vasárnap
egy első rendű
tambura zenekar közreműkö-
désével

tombola estély

o o o tartatik. o o o

A gyönyörű tárgyak a ven-
déglo ablakában láthatók.
Kezdetre színházi előadás után
Jó ételekről és italokról
gondoskodva van. — Friss
csapolású kőbányai és pil-
o o o o seni sör. o o o o

Karácsonyra a legczélszerűbb ajándék
ha veszünk egy John-féle szabad.
telített gőzű mosógépet
mely által tüzelő agyagot takarítunk és a ruháinkat
a rongálástól megóvjuk. Kapható egyedüli árusnál:
Weisz János Antal
villany-, gáz- és vízvezeték felszerelési vállblata
és műhelye
Eötvös-utca Szabadkán Csillag-féle ház
Próba mosás eszközlése céljá-
ból díjtalanul kölesön adatik.

RAPPAPORT GYULA

Deák-u. 3. Dr. Szilassi-féle ház
Készít drága kő foglalatokat
izléses kivitelben, divatos
ékszereket, ugy ezeknek ala-
kítását és javítását jutá-
nyos árakban. Vésnöki munkák
elfogadtatnak. Nagy válasz-
tékékszerekbenvalamint zseb
és fali órákban.

Lapunk könyvnyomdájában

1000

darab névjegy 70 kr.

Még eddig nem létezett!

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Egy valódi horgonyjárású rem. óra,
36 óráig jár egy felhuzásra, világító
email számlappal 3 frt 80 kr., egy
kinai ezüst lánc 80 kr., egy valódi
magyar állású tajték pipa 1 frt 40
kr. 5 évi jótállással. Mind a három
tárgy együtt véve 5 frt 50 kr.
postaköltséggel együtt.

Meg nem tetszés esetében a pénz visszaküldük.
Elvem nagy forgalom csekély haszon.
SZÉTKÜ DÉSI RAKTÁR:
KORMOS BÉLA
műtörés és ékszerész
BUDAPEST, VII., István-ut 28. sz.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Minden óra
javítás
2 évi jótállás mellett.
Videki javítások pontosan esz-
közö tetnek.
90 krajczár **90** krajczár
KORMOS BÉLA műtörés BUDAPEST, VII., István-ut 28.

Jllatszerek

igen c inos üvegekben
és diszes dobozokban finom
francia illatok, u. m.: Ibolya,
Gyöngyvirág, Reseda, Ró-
zsa, Orgona, Heliotrop,
Indiai széna, Orchidea,
Ideal, Lóhere illat stb.
ujdonságok

alkalmas karácsonyi
és újévi ajándékok.
Beszerezhetők 2 K-tól 20 K-ig.

Szappanok

mindenféle finom illattal, esi-
nos dobozokban, 3 drbonkint
csomagolva 80 fill.-től feljebb.

Jutányosan szerezhetők be
Valódi Jamaica

rumok

literenkint K 2.20, 3.20, 5.20,
7.20.

Órosz karavánteák

eredeti csomagolásban és de-
kánkint kimérve.

Finom Likörök,
francia Likör
Eszenciák, Cog-
nacok, Spanyol
és Aszu borok.

Zalán Béla

droguist, tea és rum üzletében
Kossuth-u. SZABADKÁN Kossuth-1.